

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Полтавського району Полтавської області
на 2019-2027 рр.

Документ опрацьовано в рамках проекту «Підтримка реформи місцевого самоврядування – впровадження партисипативної моделі стратегічного планування в громадах Північної, Центральної та Західної України», що співфінансується в рамках співпраці у сфері розвитку "Польська допомога" Міністерства закордонних справ Республіки Польщі. Проект реалізується Фондом Розвитку Місцевої Демократії (Польща) і ГО "Європейський діалог" (Львів) за участі регіональних партнерів в Україні.

Зміст документу відображає точку Фонду Розвитку Місцевої Демократії і не може бути ідентифіковано з офіційною позицією Міністерства закордонних справ Республіки Польща. Документ актуалізовано у 2024 році відповідно до рішення Ланнівської сільської ради № від

Ланна-2019

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2019-2027 РОКИ

Роботу Робочої групи з розробки Стратегії координували експерти
Фонду Розвитку Місцевої Демократії (ФРМД)
- Олег Карий і Давід Хоїнкіс -
на підставі **Партисипативної Моделі Стратегічного Планування ФРМД.**

Роботу Робочої групи з актуалізації Стратегії координували експерти
Національного університету "Львівської політехніки"
Олег Карий, Назар Глинський, Наталія Лисяк, Катерина Процак, Оксана Довгунь.

ЗМІСТ

ВСТУП. Методика розробки Стратегії.....	6
Розділ 1. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА	9
Історичний розвиток громади	9
Загальна характеристика та географічне розташування громади.....	9
Природний потенціал громади	11
Характеристика населення та трудових ресурсів	14
Наявна інфраструктура	16
Містобудівна документація	20
Інформація щодо відповідності регіональній стратегії розвитку	21
Структура економіки та розвиток головних секторів	22
Фінансовий стан та бюджет територіальної громади	23
Система органів влади	26
Органи самоорганізації населення та громадські об'єднання	27
Результати соціологічного дослідження	27
Розділ 2. SWOT-АНАЛІЗ	31
Розділ 3. СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	41
Розділ 4. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	48
Розділ 5. СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	49
Конкурентоспроможна і відповідальна економіка	51
Якісний простір для життя.....	54
Ефективне управління місцевою спільнотою.....	58
Узгодженість стратегії з державними та регіональними стратегічними документами	61
Розділ 6. ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ, ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ	65
ДОДАТКИ	70

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 1.1. Стан житлового фонду Ланнівської територіальної громади	18
Таблиця 1.2. Протяжність мереж водопостачання та водовідведення	20
Таблиця 1.3. Забезпеченість населених пунктів Ланнівська сільська територіальна громада містобудівною документацією (розробленою після 2011 р.)	20
Таблиця 2.1. SWOT-аналіз економічного становища Ланнівської територіальної громади	31
Таблиця 5.1. Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади на 2019-2027 роки	50
Таблиця 5.2. Потенційні сфери реалізації оперативної цілі 1.1. Система освіти, яка скерована на розвиток інтелектуального капіталу та працевлаштування	52
Таблиця 5.3. Потенційні сфери реалізації оперативної цілі 1.2. Економічна та інвестиційна	53
Таблиця 5.4. Потенційні сфери реалізації оперативної цілі 2.1. Захист природного середовища і підтримання високого рівня безпеки.	55
Таблиця 5.5. Потенційні сфери реалізації оперативної цілі 2.2. Формування привабливих і функціональних публічних просторів	57
Таблиця 5.6. Потенційні сфери реалізації оперативної цілі 3.1. Ефективна система управління та адміністрації	59
Таблиця 5.7. Потенційні сфери реалізації оперативної цілі 3.2. Активізація та інтеграція мешканців ...	60
Таблиця 5.8. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки	61
Таблиця 5.9. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади до 2027 року Регіональної стратегії розвитку Полтавської області на період 2021 – 2027 років	63
Таблиця 6.1. Система показників для моніторингу стану реалізації Стратегії розвитку Ланнівської сільської територіальної громади на 2019-2027 роки	68

ПЕРЕЛІК РИСУНКІВ

Мал. 1.1. Розташування Ланнівської територіальної громади на території Полтавської області	10	
Мал. 1.2. Відстані від населених пунктів до адміністративного центру Ланнівської територіальної громади	11	
Мал. 1.3. Розміщення родовищ природного газу Полтавської області	12	
Мал. 1.4. Структура земельного фонду Ланнівської територіальної громади	13	
Мал. 1.5. Ґрунти Ланнівської територіальної громади.....	13	
Мал. 1.6. Об'єкти природно-заповідного фонду на території Ланнівської територіальної громади.....	14	
Мал. 1.7. Вікова структура населення Ланнівської територіальної громади, %.....	15	
Мал. 1.8. Відсоток безробітних до всього населення в Ланнівській територіальній громаді та Полтавській області, %	15	
Мал. 1.9. Динаміка заробітної плати у Ланнівській територіальній громаді та Полтавській області протягом 2018-2022 рр., грн.	16	
Мал. 1.11. Динаміка зміни кількості закладів освіти	Мал. 1.12. Динаміка зміни дітей, учнів та.....	17
Мал. 1.13. Вартість освіти в розрізі закладів освіти Ланнівської територіальної громади,.....	17	
Мал. 1.14. Карта доріг Ланнівської територіальної громади	19	
Мал. 1.15. Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності за різними видами діяльності в Ланнівській територіальній громаді, %.....	22	
Мал. 1.16. Структура доходів СПД-ФО за різними видами діяльності у Ланнівській територіальній громаді, %.....	23	
Мал. 1.17. Місце Ланнівської сільської територіальної громади в регіоні за показниками фінансової спроможності у 2022 році	23	
Мал. 1.18. Динаміка структури доходів бюджету Ланнівської сільської територіальної громади у 2020-2022 рр.....	24	
Мал. 1.19. Структура видатків місцевого бюджету Ланнівської територіальної громади у 2022 р.	25	
Мал. 1.20. Структура депутатів Ланнівської територіальної громади за місцем проживання	26	
Мал. 1.21. Розподіл думок щодо рівня задоволеності мешканців громадами умовами проживання, %	27	
Мал. 1.22. Середня оцінка респондентів щодо стану середовища проживання в громаді, бали	28	
Мал. 1.23. Чинники, які можуть заважати розвитку Ланнівської територіальної громади на думку представників бізнесу, %	29	
Мал. 2.1. Порівняльний аналіз зв'язків сильних сторін Ланнівської територіальної громади та можливостей її зовнішнього середовища (матриця «Порівняльні переваги»)	36	
Мал. 2.2. Порівняльний аналіз зв'язків слабких сторін Ланнівської територіальної громади та можливостей її зовнішнього середовища (матриця «Виклики»).....	37	
Мал. 2.3. Порівняльний аналіз зв'язків слабких сторін Ланнівської територіальної громади та загроз її зовнішнього середовища (матриця «Ризики»).....	39	
Мал. 2.4. Порівняльний аналіз зв'язків слабких сторін Ланнівської територіальної громади та загроз її зовнішнього середовища (матриця «Ризики»).....	40	
Мал. 5.1. Система цілей розвитку Ланнівської територіальної громади на 2019-2023 роки.....	49	

ВСТУП. Методика розробки Стратегії

Стратегія розвитку Ланнівської територіальної громади на 2019-2027 роки була розроблена в рамках проекту «Підтримка реформи місцевого самоврядування – впровадження партисипативної моделі стратегічного планування в громадах Північної, Центральної та Західної України», що співфінансується в рамках співпраці у сфері розвитку "Польська допомога" Міністерства закордонних справ Республіки Польщі. Цей документ слід трактувати як головну програму розвитку громади, котра визначає пріоритети та напрямки її розвитку. Діяльність у визначених напрямках повинна здійснюватися із широким залученням різних партнерів – публічних, комерційних, соціальних.

Розроблення Стратегії припало на дуже важливий для Ланнівської громади час, коли громада переймала цілий ряд компетенцій від державних інституцій, проходила реорганізацію, трансформувалося функціонування різних сфер діяльності громад через призму зміни принципів надання публічних послуг, місцеві спільноти отримали можливість спостерігати перші ефекти роботи органу самоврядування в нових умовах. Сама ідея самоврядності, детально описана в Європейській хартії місцевого самоврядування, означає право і спроможність органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою публічних справ, під власну відповідальність, в інтересах місцевого населення. Тому процес розроблення Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади на 2019-2027 роки здійснювався із застосуванням партисипативних методів з максимально можливим широким залученням різних місцевих груп інтересів (у т.ч. проведення соціологічного дослідження, залучення до роботи над стратегічним документом широкого представництва місцевого середовища – засідання Робочої групи з розробки Стратегії за участю представників влади, громадськості та бізнесу, широке громадське обговорення, акцент на співпраці). Такий підхід повинен в майбутньому слугувати гарантією більшої участі мешканців і мешканок у вирішенні питань, пов'язаних з місцевим розвитком. Виконання завдань, окреслених в Стратегії, вимагатиме тісної співпраці всіх зацікавлених сторін, яка з плином часу буде мати шанс переродитись у спів відповідальність, яка потім, як наслідок, сформує реальне підґрунтя для спільного прийняття рішень.

Партисипативна модель стратегічного планування, яку застосовано для розроблення Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади на 2019-2027 роки (методологія Фонду Розвитку Місцевої Демократії - ФРМД), базується на переконанні, що Стратегія розвитку не є лише документом, який визначає головні напрямки дій органу місцевого самоврядування (тобто виконує по відношенню до нього роль документу для внутрішнього використання), але і виконує роль плану розвитку всієї місцевої громади. Це, в свою чергу, актуалізує потребу знаходження на місцевому рівні консенсусу навколо основних положень Стратегії, узгодження сфери та передумов залучення широкого кола зацікавлених осіб в процес її реалізації.

У документі робиться наголос на сталий розвиток громади, який передбачає інтеграцію екологічної, економічної та соціально-культурної складових. Наслідком такого підходу має стати зростання якості життя мешканців і мешканок із закладенням перспектив сталості такого росту.

Стратегія розроблялася Робочою групою зі стратегічного планування, сформованою рішенням Голови громади. До її складу увійшли представники органу місцевого

самоврядування, працівники апарату ради, представники місцевих закладів освіти, культури, соціальної допомоги, охорони здоров'я, репрезентанти бізнес-середовища, громадського сектору та лідери громадської думки. У роботі окремих засідань Робочої групи також приймали участь представники регіональних та загальнонаціональних громадських організацій. Аналітичну підтримку надавали також фахівці Національного університету "Львівська політехніка". Організовували роботу та надавали методологічну і методичну підтримку Робочій групі Олег Карий і Давід Хоїнкіс – експерти Фонду Розвитку Місцевої Демократії.

Робота, пов'язана із розробленням Стратегії розвитку Ланнівської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 роки, передбачала такі дії:

- опрацювання діагнозу стану соціально-економічного розвитку громади;
- ідентифікацію бачення майбутнього громади;
- проведення аналізу чинників зовнішнього і внутрішнього середовища (SWOT-аналіз);
- визначення стратегічних та операційних цілей Стратегії;
- окреслення показників впливу та результатів імплементації Стратегії;
- визначення контурів взаємозв'язків між Стратегією розвитку громади з іншими стратегічними документами;
- ідентифікацію потенційних джерел фінансування завдань Стратегії;
- опрацювання системи втілення та моніторингу реалізації Стратегії разом із визначенням підходу до актуалізації документу;
- розроблення детального плану дій у межах короткострокової перспективи;
- широке громадське обговорення у різних населених пунктах громади результатів виконання кожної із зазначених дій, а також проекту Стратегії загалом.

У 2023-2024 роках відбувся процес актуалізація Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади на 2019-2027 роки, необхідність якої викликана збільшенням кількості населених пунктів, які входять в громаду, воєнними діями в Україні, доцільністю врахування рекомендацій Наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 р. № 265 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад".

Актуалізація Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади на 2019-2027 роки охопила перегляд аналітичної частини, SWOT-аналізу, сценаріїв розвитку територіальної громади, стратегічного бачення розвитку територіальної громади, стратегічних, оперативних цілей та завдань розвитку територіальної громади, системи проведення моніторингу, оцінювання реалізації Стратегії та управління ризиками. Окрім того, Робоча група з актуалізації Стратегії розробила, сформована на принципах представлення різних соціальних та вікових груп жінок і чоловіків, розробила План заходів з реалізації Стратегії розвитку територіальної громади на 2024-2027 рр. У процес актуалізації Стратегії та формування Плану заходів активно залучалася громадськість шляхом проведення соціологічних опитувань, фокус-груп, збору проєктних пропозицій заходів, громадського обговорення проєкту Стратегії та Плану її реалізації.

Стратегія розвитку Ланнівської територіальної громади на 2019-2027 роки гармонізована з пріоритетами і цілями аналогічних документів вищого територіального

(регіонального та національного) рівня, зокрема – Стратегії розвитку Полтавської області на 2021 - 2027 роки та Стратегії сталого розвитку України до 2023 р.

Організатори щиро вдячні усім учасникам плідних зустрічей Робочих груп з розробки та актуалізації Стратегії за витрачений час, взяту на себе відповідальність у громадських справах та змістовну участь у процесі розроблення Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади на 2019-2027 роки.

Розділ 1. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

У додатку А до Стратегії детально викладено результати аналізу передумов місцевого розвитку. За результатами проведеного аналізу можна зробити такі висновки:

Історичний розвиток громади

Ланнівська територіальна громада із адміністративним центром у селі Ланна створена у два етапи: 1 етап – 27 квітня 2018 року, як добровільне об'єднання двох сільських рад: Ланнівської (селище Ланна, села Куми, Львівське, Чалівка та Коржиха) і Нижньоланнівської (село Нижня Ланна). 2 етап – наприкінці 2020 року до Ланнівської ТГ ввійшли ще 3 сільських ради: Федорівська (село Федорівка), Климівська (село Климівка) та Верхньоланнівська (села Верхня Ланна, Редути, Холодне Плесо), чим було остаточно сформовано Ланнівську сільську територіальну громаду в сучасних її межах.

Історія сіл та селища Ланнівської громади тісно пов'язана з Карлівщиною або Карлівським маєтком – найбільшим і найбагатшим в російській імперії, загальна площа якого у певні моменти часу склала близько 100 000 га. Уперше під назвою Карлівка слобода стала відомою в жовтні 1731 р. Отже, зазначена дата береться за точку відліку історії сучасного міста. З будівництвом у 1731 р. Української оборонної лінії почало заселятися і сучасне с. Федорівка, а, вірогідно, кількома роками пізніше – с. Варварівка. Разом вони склали першооснову новоствореного маєтку. На поч. 1770-х рр. до них приєдналася слобода Климівка. Станом на кін. XVIII ст. кількість населених пунктів Карлівського маєтку зросла до 11. Зокрема, там уперше згадуються сучасні села Климівка і Попівка на р. Орчику, Верхня Ланна на р. Ланні, Кирилівка і Кирилпіль на р. Берестовій

На території громади зареєстрована значна кількість археологічних, архітектурних та історичних пам'яток від бронзового, раннього залізного віку, козацького часу, кінця 19-початку 20 ст., а також братські могили та поховання воїнів. До архітектурної спадщини Ланнівської громади відносять такі яскраві об'єкти як церква Благовіщення Пресвятої Богородиці у с. Федорівка (збудована у 1828р), яка є пам'яткою архітектури національного значення, знаходиться в аварійному стані та потребує продовження реставраційних робіт. Також до цікавого об'єкту архітектурної пам'ятки відносять будинок земської школи у с. Климівка (споруджена у 1914р.).

Загальна характеристика та географічне розташування громади

Ланнівська територіальна громада розташована у південно-східній частині Полтавської області. Межує на півночі та північному заході з Карлівською ТГ та Мартинівською ТГ, на сході, півдні та південному заході – з новоствореним Красноградським районом Харківської області. Населені пункти сільської ради географічно об'єднані басейнами річок Ланна та Орчик. Ланнівська територіальна громада належить до мікрорайону Карлівщини (мал. 1.1)

Мал. 1.1. Розташування Ланнівської територіальної громади на території Полтавської області

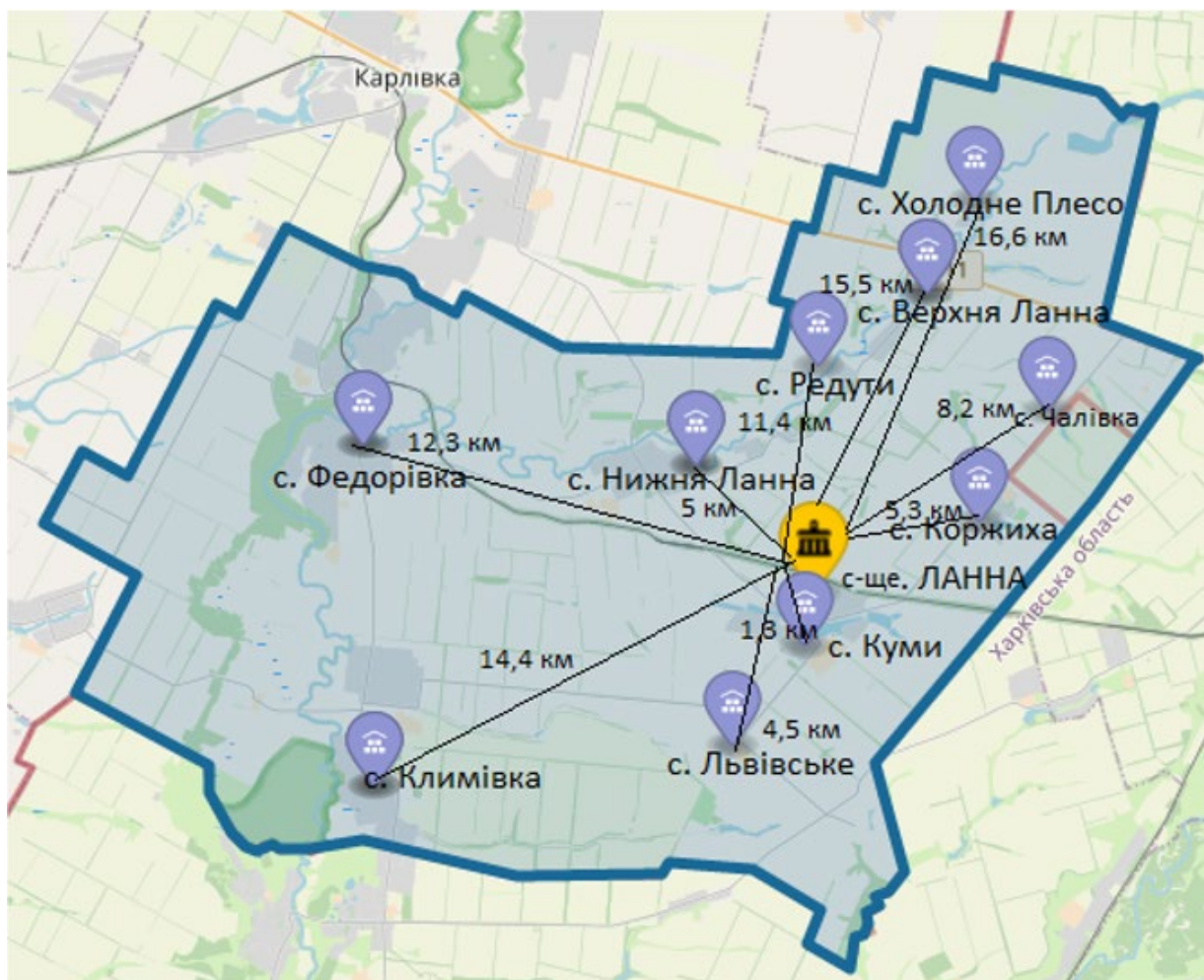
Джерело: Схема планування території Полтавської області

Географічні координати розташування селища Ланна: 49°21'09" пн.ш. 35°15'32" сх.д. / 49.35250° пн.ш. 35.25889° сх.д. Ланнівська ТГ знаходиться на автомобільних і залізничних шляхах між Полтавською і Харківською областями. Адміністративним центром громади є селище Ланна, розташована на межі Полтавської та Харківської областей на лівому березі річки Ланна (притоки Орчика) (мал. 2.2). Відстань від адміністративного центру селища Ланна до обласного центру (м. Полтава) складає 71,6 км, до м. Карлівки (колишній районний центр) – 18,1 км, до м. Харків -119 км.

Ланнівська ТГ має компактну структуру. Відстань між адміністративним центром та населеними пунктами громади не перевищує 16,6 км. найдалше від адміністративного центру селища Ланна знаходиться с. Холодне Плесо – 16,6 км автомобільними шляхами, найближче – с. Куми (1,3 км) (мал. 1.2). Щільність населення громади складає 26 осіб на км².

Географічні координати розташування селища Ланна: 49°21'09" пн.ш. 35°15'32" сх.д. / 49.35250° пн.ш. 35.25889° сх.д. Адміністративним центром громади є селище Ланна, розташована на межі Полтавської та Харківської областей на лівому березі річки Ланна

(притоки Орчика). Відстань від адміністративного центру селища Ланна до обласного центру (м. Полтава) складає 71,6 км, до м. Карлівки (колишній районний центр) – 18,1 км, до м. Харків – 119 км. Ланнівська ТГ є досить компактною, серед населених пунктів в громаді, найдалше від адміністративного центру селища Ланна знаходиться с. Холодне Плесо – 16,6 км автомобільними шляхами, найближче – с. Куми (1,3 км) (мал. 1.2).

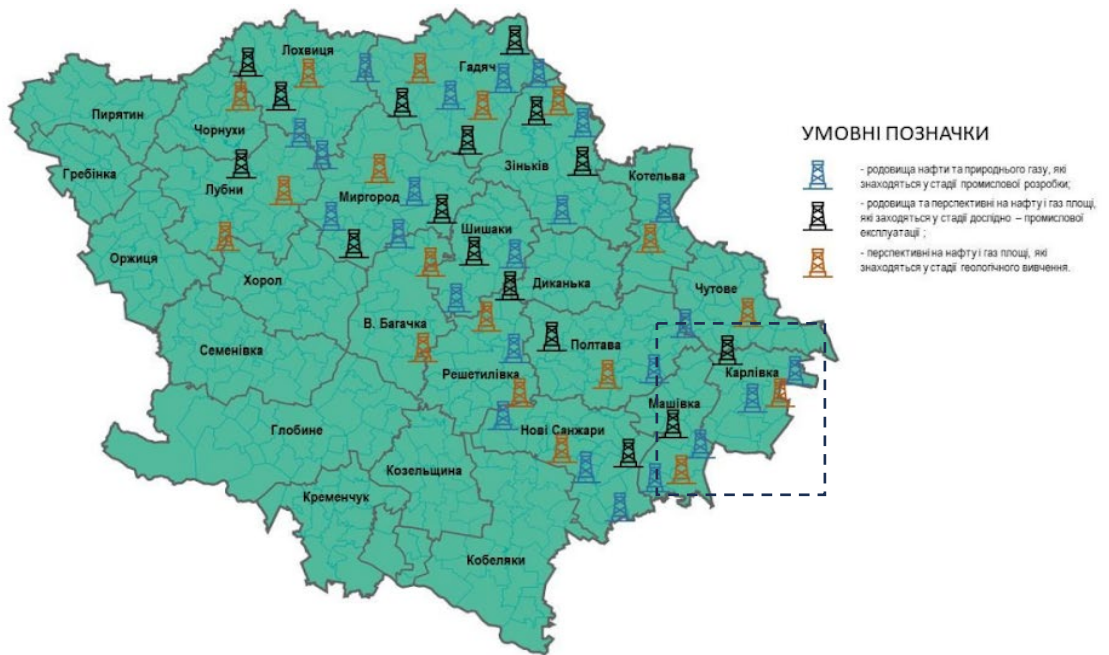
Мал. 1.2. Відстані від населених пунктів до адміністративного центру Ланнівської територіальної громади

Джерело: <https://gromada.info/gromada/lannivska/>

Природний потенціал громади

Ланнівська громада знаходиться в межах Полтавської рівнини в Лівобережно-Дніпровській лісостеповій фізико-географічній зоні і розташована по руслу р. Ланна, яка впадає в р. Орчик. Села Холодне Плесо, Верхня Ланна, Редути розташувалися по різних берегах річки Ланна, по руслу річки Орчик розмістилося село Федорівка, нижче по течії річки Орчик на лівому березі розташувалося село Климівка. Рельєф спокійний з ухилом в північному напрямку до русла річок Орчик та Ланна.

Ланнівська громади має поклади природного газу (Ланнівське родовище). Роботи від пошуку, розвідці родовищ газу до їх розробки, а також видобутку та транспортування на території громади здійснює філія ГПУ «Шебелинкагазвидобування» АТ «Укргазвидобування» (мал.1.3.).

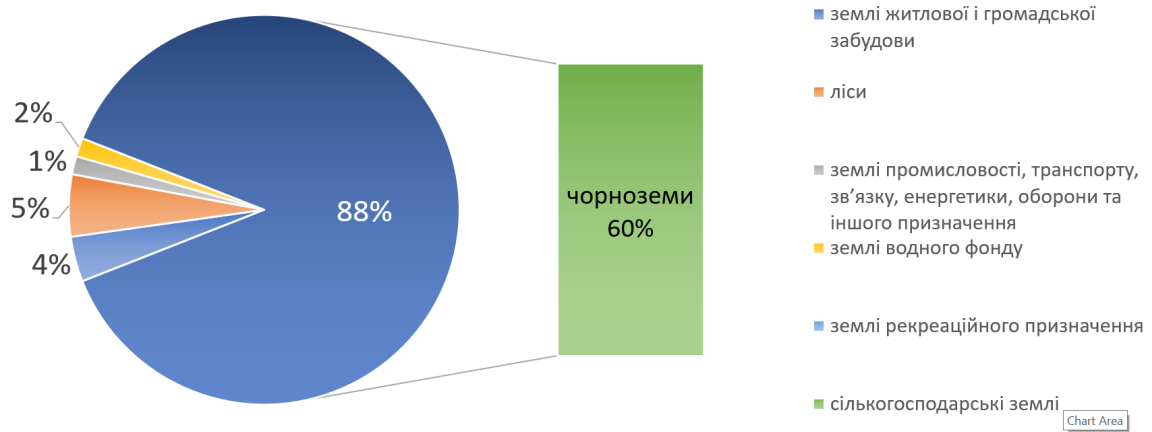

Мал. 1.3. Розміщення родовищ природного газу Полтавської області

Джерело: Стратегія регіонального розвитку Полтавської області на 2021–2027 роки

Клімат помірно-континентальний з прохолодною зимою і теплим (іноді спекотним) літом. Середня температура січня: $-3,7^{\circ}\text{C}$, липня: $+21,4^{\circ}\text{C}$, кількість опадів становить 580-480 мм/рік, що випадають переважно влітку у вигляді дощів. Відносна вологість повітря становить у середньому 74%. Взимку над територією громади переважають східні та південно-східні вітри, що пов'язано з вторгненням холодних мас повітря, навесні – північно-східні та східні вітри, влітку та восени північно-західні, північні і північно-східні. В цілому кліматичні умови за кількістю тепла, світла і вологи сприятливі для людей та вирощування всіх районуваних сільськогосподарських культур.

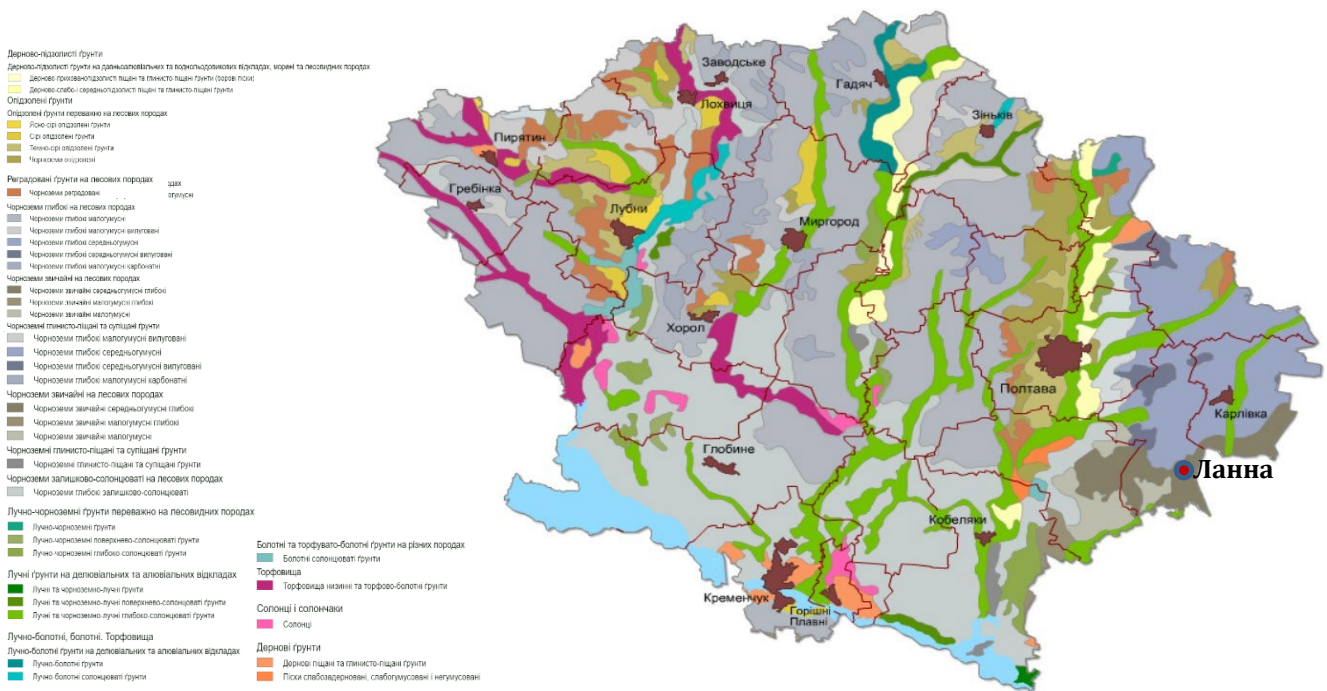
Земельний фонд Ланнівської територіальної громади на 01.01.2022р. становив 26942,2 га. У структурі земельного фонду землі сільськогосподарського призначення складають 23720,46 га; землі житлової і громадської забудови – 1012,79 га; землі лісгосподарського призначення – 1387,42 га; землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення – 405,44 га; землі водного фонду – 416,09 га; землі рекреаційного призначення – 9 га.

Мал. 1.4. Структура земельного фонду Ланнівської територіальної громади

Джерело: дані громади

Громада має високий земельно-ресурсний потенціал, основу якого складають сільськогосподарські землі (88%), у т. ч. найбільш родючі ґрунти – чорноземи (60%), які, у поєднанні із кліматичними умовами придатні для вирощування практично усіх видів сільськогосподарської продукції. Якісний показник ґрунту на території громади відповідає середньому у Полтавській області і складає 72 бали (для порівняння: по Україні – 69, Львівській області – 43, Івано-Франківській області – 42 бали) (мал.1.5). Водночас надмірна сільськогосподарська освоєність і велика частка орних земель зумовлюють основні екологічні проблеми, пов'язані із землеробством, зокрема втрата гумусу ґрунту, деградація, ерозія, хімічна забрудненість ґрунтів. Негативні наслідки загрозового характеру очікуються від посилення зміни клімату, що може спричинити надзвичайні ситуації природного характеру.

Мал. 1.5. Ґрунти Ланнівської територіальної громади

Джерело: Стратегія розвитку Полтавської області. (<https://media.poda.gov.ua/docs/4oyd5tqd/strategiya-rozvytku-poltavskoyi-oblasti-na-2021-2023-roky.pdf>)

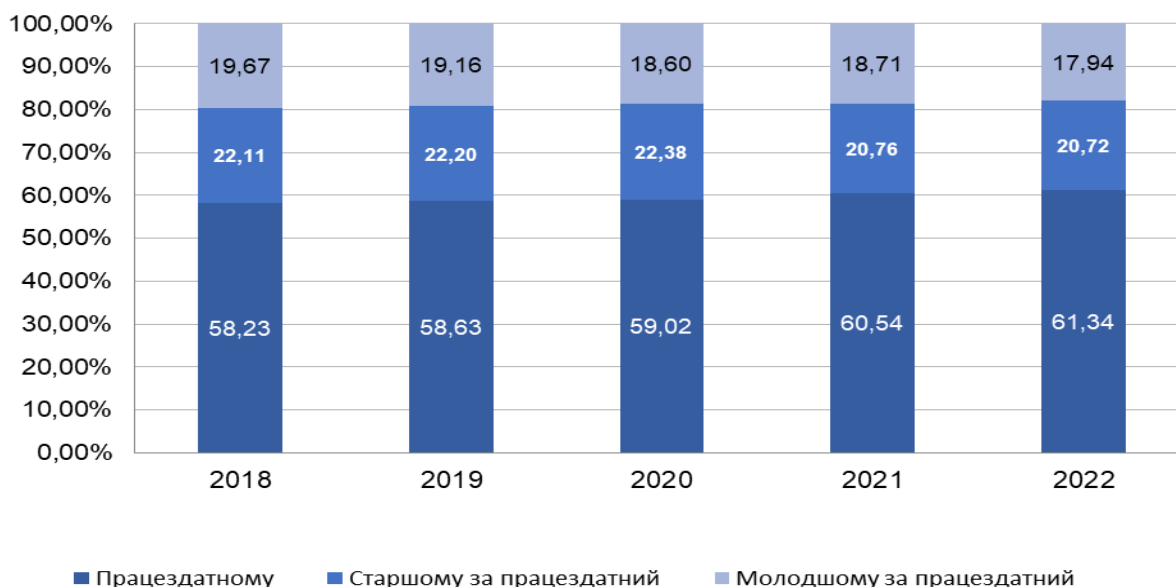
На території громади розташовано один ботанічний заказник місцевого значення та три ландшафтні заказники: *Ботанічний і ландшафтний заказники «Климівський»* (144,3 га), *Ландшафтний заказник «Федорівський»* (150 га), *Ландшафтний заказник «Піщанка»* (26 га). Заповідні об'єкти виступає стабілізатором мікроклімату, регулятором ґрунтових вод та водного режиму річки Орчик. Виконують екологічні та рекреаційні функції. Мають багату флору, з рідкісними червонокнижними видами рослин. Дані території є частиною національної екологічної мережі, що визначено Генеральною схемою планування території України та Законом України “Про екологічну мережу України” і мають здебільшого регулюючий, режим, що не передбачає вилучення земель з господарської діяльності чи зміни форми власності на землю. Наявність об'єктів природно-заповідного фонду ставить вимогу здійснення заходів збереження, відновлення та збалансованого використання природоохоронних територій (мал.1.6).

Мал. 1.6. Об'єкти природно-заповідного фонду на території Ланнівської територіальної громади

Характеристика населення та трудових ресурсів

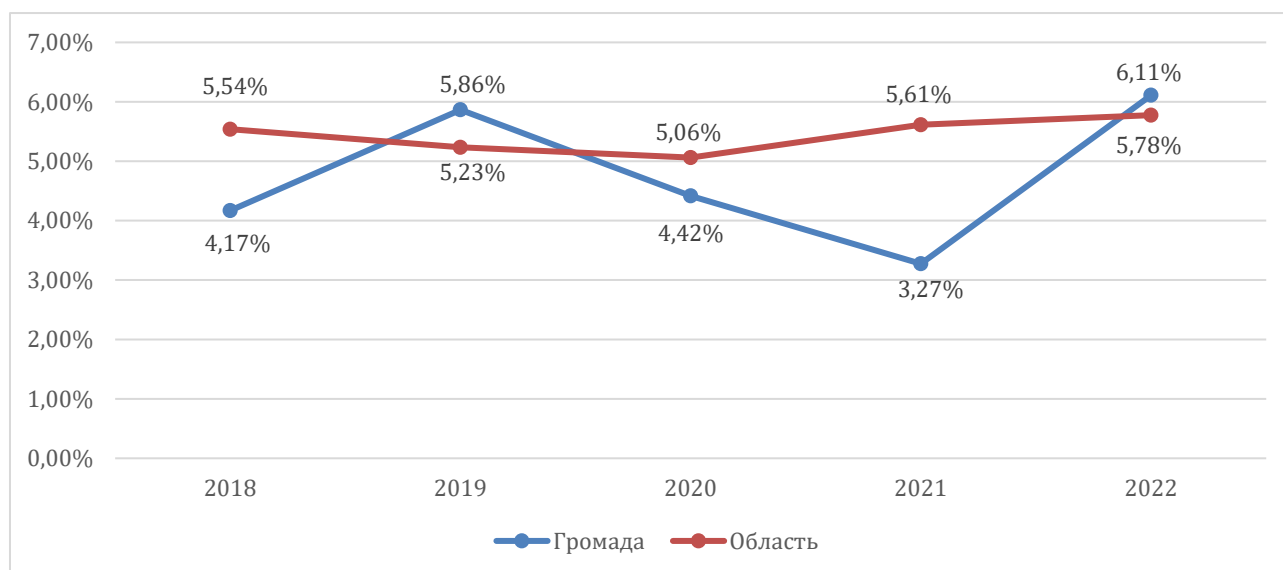
Чисельність населення громади складає 7 137 осіб. Щільність населення 26 осіб на км², що є значно нижчою за середній показник в Полтавській області – 47 осіб на км². Існує тенденція зменшення чисельності населення протягом 2018-2022 рр. перш за все за рахунком від'ємного природного приросту. Так кількість народжених у 2022 р. зменшилась в 1,8 рази порівняно з 2020 р. Додатне сальдо міграції за 2018-2022 рр. є позитивним явищем (+54 особи в 2019р., +4 особи у 2022р.) є позитивним явищем, проте не перекидає негативний природний приріст. Зменшення природного приросту призводить до того, що в громаді поступово зменшується кількість дітей дошкільного та шкільного віку.

Мал. 1.7. Вікова структура населення Ланнівської територіальної громади, %

Джерело: дані громади

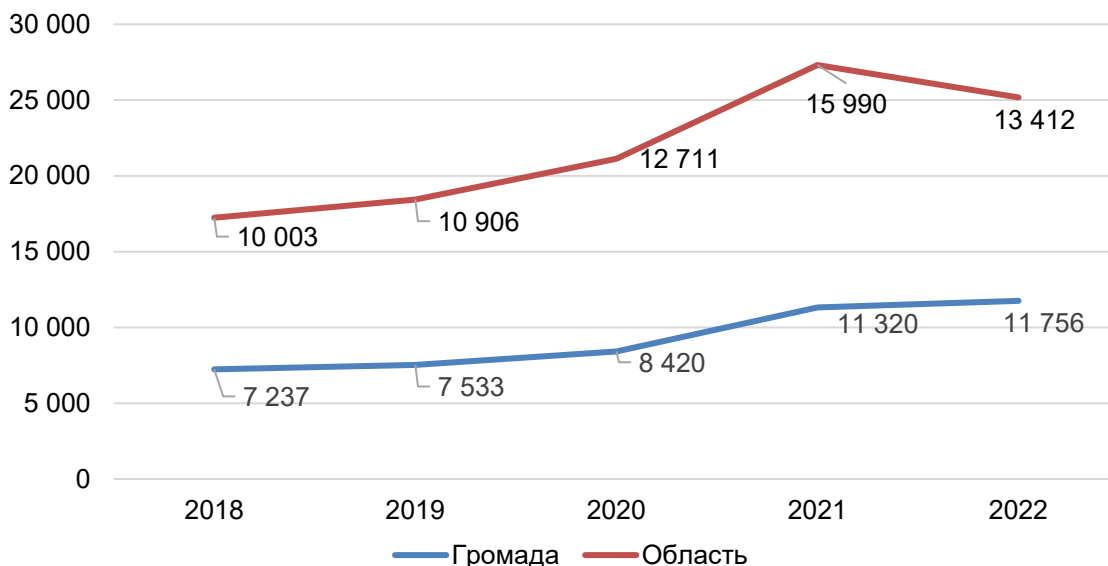
Частка працездатного населення становить 61,34% і є більшою за аналогічний показник по області. У 2022 р. порівняно з попереднім роком у громаді зростає частка безробітних з 3,27% до 5,78%, що пов'язане із зупинкою в умовах війни цукрового заводу в с. Ланни (мал. 1.7- 1.8).

Мал. 1.8. Відсоток безробітних до всього населення в Ланнівській територіальній громаді та Полтавській області, %

Джерело: дані громади

Середня заробітна плата у Ланнівській територіальній громаді у 2022 році склала 11 756 грн., що в цілому відповідає середньому рівню по Полтавській області (13 412 грн.). На мал. 1.9. відображено, що середня заробітна плата по громаді нижча, ніж по області, хоча кожного року спостерігається зростання середньомісячної заробітної плати в громаді, а по області у 2022р. відбувся її спад порівняно з попереднім роком.

Мал. 1.9. Динаміка заробітної плати у Ланнівській територіальній громаді та Полтавській області протягом 2018-2022 рр., грн.

Джерело: дані громади

Найбільша заробітна плата у працівників «Охорони здоров'я та соціальної допомоги» та «Державного управління» (більші за середню заробітну плату по області). Інформацію щодо середньомісячної заробітної плати за видами діяльності в громаді подано на мал. 1.10.

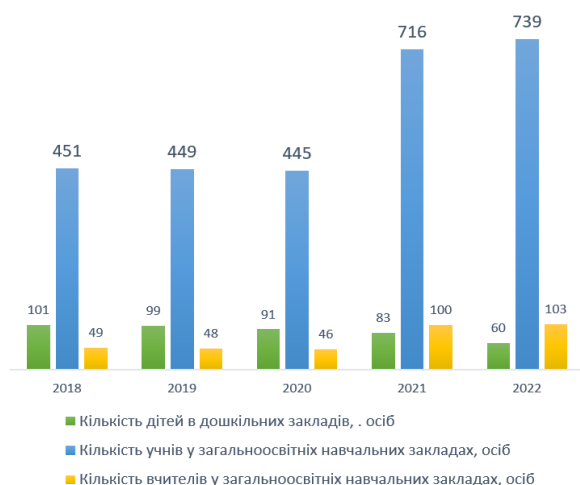
Мал. 1.10. Розмір середньомісячної заробітної плати за видами діяльності у Ланнівській територіальній громаді станом на 2023р., грн.

Джерело: дані громади

Наявна інфраструктура

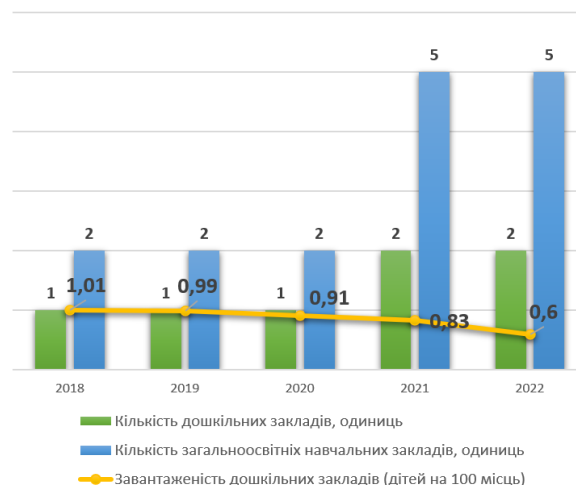
У громаді налічується 10 закладів освіти загальною місткістю 1411 місць, у т.ч. 127 місця – у закладах дошкільної освіти, 1284 – у закладах загальної середньої освіти. Середня наповнюваність закладів освіти складає 56% і 52% відповідно. Зниження рівня завантаженості

закладів освіти з 1,0 до 0,56 є наслідком несприятливої демографічної ситуації (мал. 1.11.-1.12.).

Мал. 1.11. Динаміка зміни кількості закладів освіти Ланнівської територіальної громади та їх завантаженість

Джерело: дані громади

Мал. 1.12. Динаміка зміни дітей, учнів та вчителів у закладах освіти Ланнівської територіальної громади

Джерело: дані громади

Освітня мережа (10 закладів) формує велике навантаження на місцевий бюджет громади. Витрати на освіту займають 52,3% усіх видатків бюджету громади, які покриваються за рахунок державної субвенції. Витрати на 1 дитину коливалися від 64365,79 до 123655,55 грн. за дитину. Найнижчий рівень витрат в опорному закладі «Ланнівський ліцей» – 40812,5 грн. на дитину, що свідчить про більш ефективне використання наявних фінансових, кадрових, інфраструктурних, матеріально-технічних ресурсів (мал.1.13).

Мал. 1.13. Вартість освіти в розрізі закладів освіти Ланнівської територіальної громади, грн. на 1 дитину

Джерело: дані громади

Існує потреба оновлення інфраструктури будівель закладів освіти та культури. Передусім це стосується термомодернізації приміщень з метою покращення температурного режиму в зимовий період, реконструкції та капітального ремонту приміщень харчоблоку, проведення капітального ремонту, покращення матеріально-технічного оснащення. Ситуація ускладнюється у зв'язку із тим, що бюджетні можливості громади є обмеженими, а це фактично унеможлиблює належне фінансування заходів з модернізації місцевої інфраструктури

Культурна складова розвитку залишиться вразливою через невідповідність матеріально-технічної бази установ культури сучасним вимогам. Заклади культури потребують капітального ремонту, оновлення обладнання та інвентарю. Показник кількості відвідувань мешканцями заходів у сфері культури, кількість учасників гуртків за інтересами вказує на високий рівень залученості мешканців до культурного життя громади, а також залученість дітей до позашкільної та гурткової роботи.

Охорона здоров'я на території Ланнівської територіальної громади представлена системою Первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД), яка складається з 3-х фельдшерсько-акушерських пунктів (ФАП) та 3-х амбулаторій загальної практики та сімейної медицини, що рівномірно розміщені по громаді. Штатна чисельність персоналу складає 26,25 од., у т.ч. лікарів – 3,25 од. У громаді бракує лікарів: у 2-х амбулаторіях вони відсутні взагалі, а ще в одній не повні заповнені вакансії.

На території громади функціонує 17 магазинів, дві перукарні та два заклади громадського харчування. Задоволення потреб населення громади в продовольчих та непродовольчих товарах здійснюють приватні підприємці.

Територія громади має доступ до мережі зв'язку Vodafone, КиївСтар, Lifecell, але залишається недостатнім рівень покриття території послугами широкосмугового Інтернету. Існують зони, де прийом цифрового телебачення несталий або відсутній, що обмежує доступність мешканців громади до інформаційного контенту.

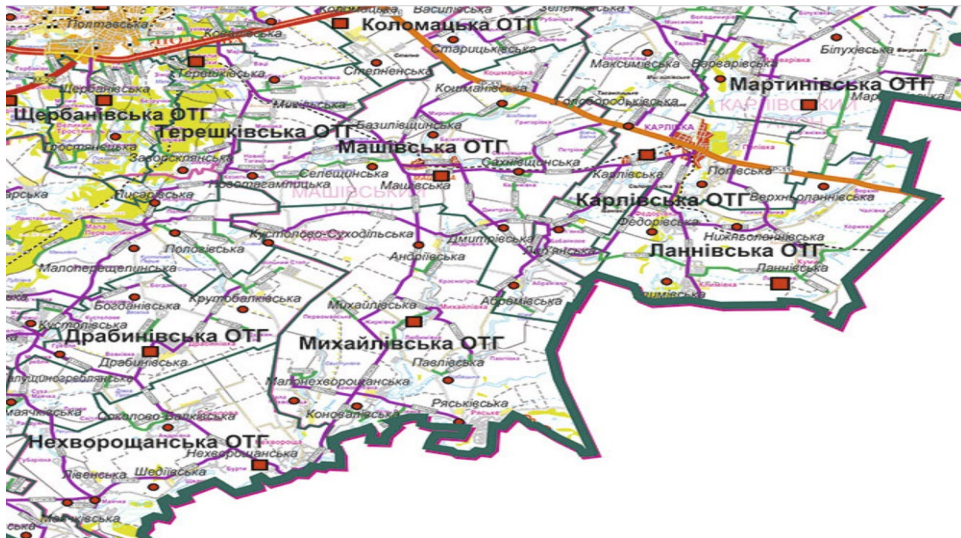
Житлова забезпеченість мешканців громади складає 28,6 м кв. на особу – показник в цілому відповідає середньому по Україні та сільських територіях. Порівняно з попереднім роком житловий фонд на території громади знизився, проте має високий рівень обладнання газопостачання (90,7%) та водопостачанням (75,5%). Для порівняння середній показник обладнання житлового фонду по Україні у сільській місцевості становить водопроводом 32,3%, та газом 54,1% (табл.1.1).

Таблиця 1.1. Стан житлового фонду Ланнівської територіальної громади

Показники	2020	2021	2022	2023
Заселені будинки, разом	2873	2861	2847	2835
У тому числі – індивідуальні будинки	2705	2703	2698	2675
Житловий фонд, кв. м. загальної площі	209007	208924	207839	206161
% помешкань, підключених до комунального водопостачання	71,2	71,2	75,5	75,5
% помешкань підключених до комунального газопостачання	90,7	90,7	90,7	90,7
% помешкань, підключених до комунальної системи каналізації	37,8	37,8	37,8	37,8
% помешкань, підключених до центрального опалення	-	-	-	-

Джерело: дані громади

Через населені пункти Ланнівської територіальної громади пролягають автомобільні шляхи районного значення Карлівка – Федорівка – Климівка (01707094), Верхня Ланна – Федорівка (01707100), Карлівка – Ланна (01707093) та регіональна дорога Красноград – Полтава (Р-11) (мал.1.14).

Мал. 1.14. Карта доріг Ланнівської територіальної громади

Джерело: Агентство місцевих доріг (URL: <http://amd.pl.ua/karta-dorig>)

Загальна протяжність доріг комунальної власності – 79,4 км. У цілому по громаді мережа доріг загального користування забезпечує транспортне сполучення між населеними пунктами. Всі населені пункти забезпечені під'їздами з твердим покриттям. Транспортне сполучення у сільській місцевості дорогами загального користування забезпечує доступність сіл до районного центру, центрального селища Ланна та старостинських округів. Однією з найважливіших проблем громади є стан дорожнього покриття на переважній більшості доріг. Щороку проводиться ямковий ремонт доріг, але ці заходи не можуть в повній мірі вирішити проблему. За період існування громади проведено масштабний капітальний ремонт проїзної частини вул. Шевченко в селищі Ланна, що є першою за значенням в населеному пункті, бо вона з'єднує промислові комплекси виробничих підприємств ТОВ «Ланнівська МТС» та ТОВ «Ланнівський цукровий завод», по ній здійснюється підвезення дітей до школи, це вулиця з інтенсивним рухом. Триває поточний ремонт дороги обласного значення Карлівка-Новоселівка, роботи проходять в межах с. Федорівка. Мешканці громади потребують рейсового автобусу, який би здійснював сполучення між населеними пунктами громади та її центральною садибою.

Водопостачанням охоплено 75,5% помешкань громади, газопостачанням – 90,7%. Ланнівське ГСКП (обслуговує селище Ланна, села Куми, Львівське, Чалівка, Коржиха, Верхня Ланна, Редути, Холодне плесо) і ГСКП «Нижньоланнівське» (обслуговує села Нижня Ланна, Федорівка, Климівка) надають наступні комунальні послуги: вивіз ТПВ, водопостачання, водовідведення, освітлення вулиць, утримання доріг. Також вони надають послуги з благоустрою, зокрема відповідають за обрізання дерев і кущів вздовж транспортних шляхів. 80% водопровідних мереж знаходяться в хорошому стані (встановленні пластикові труби, замінено усі насоси). Організований збір та вивіз твердих побутових відходів здійснюється

провідними підприємствами, які працюють на території громади ПП «Ланнівський цукровий завод», ТОВ «Ланнівська МТС» та ПП «Ланна Агро». Але на території громади є несанкціоновані сміттєзвалища.

Таблиця 1.2. Протяжність мереж водопостачання та водовідведення

Показники	Період, рр.				
	2018	2019	2020	2021	2022
Протяжність мережі водопостачання, км	35,9	37,7	38,0	76,645	76,645
Протяжність мережі водовідведення, км	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
Споживання води, тис. м ³ всього, у тому числі:	136,4	125,21	116,3	115,5	120,4
– населення	133,6	123	114,3	112,8	117,9
– підприємства	2,8	2,21	2,0	2,7	2,5

Джерело: дані громади

Містобудівна документація

Ланнівська сільська територіальна громада об'єднує 11 сільських населених пунктів – села: с.Куми, с-ще Ланна, с. Чалівка, с. Коржиха, с. Львівське, с. Н-Ланна, с.Верхня Ланна, с.Редути, с.Холодне Плесо, с.Климівка, с.Федорівка. Чинним генеральними планами забезпечені не всі населені пункти громади, при цьому необхідно визначити, що актуалізовано Генеральні плани с.Ланна, с. Куми, с. Чалівка, с. Коржиха, що загалом вказує на позитивну динаміку розроблення генеральних планів населених пунктів громади. Інші населені пункти громади або не мають генерального плану, або мають застарілі генеральні плани, затверджені ще до 1990 року (табл.1.3.).

Таблиця 1.3. Забезпеченість населених пунктів Ланнівська сільська територіальна громада містобудівною документацією (розробленою після 2011 р.)

Населений пункт	Актуальна містобудівна документація
с-ще Ланна	В наявності
с. Куми	В наявності
с. Чалівка	В наявності
с. Климівка	В наявності
с. Верхня Ланна	В наявності
с. Федорівка	В наявності
с. Нижня Ланна	В наявності
с. Коржиха	В наявності
с. Львівське	Потребує актуалізації
с. Редути	
с. Холодне Плесо	

Джерело: дані громади URL: <https://lannivska-gromada.gov.ua/generalnij-plan-s-lanna-10-09-24-20-12-2022/>

Аналіз стану забезпечення містобудівною документацією, її актуальності та ступінь реалізації на території Ланнівської територіальної громади в цілому вказує на позитивну тенденцію формування просторової політики громади. Надалі основними проблемними

питаннями у сфері забезпечення містобудівною документацією території Ланнівської сільської територіальної громади є:

- необхідність розроблення Концепції інтегрованого розвитку і Комплексного плану просторового розвитку громади;
- розроблення генеральних планів с. Львівське, с. Редути, с. Холодне Плесо;
- розроблення Програми комплексного відновлення території Ланнівської територіальної громади;
- розроблення інвестиційних пропозицій для активізації економічного розвитку громади з урахуванням як внутрішніх переваг, так і можливостей післявоєнної відбудови держави;
- забезпечення відкритості, прозорості та загальної доступності матеріалів містобудівної документації на веб-порталі територіальної громади.

Інформація щодо відповідності регіональній стратегії розвитку

Існуюча Стратегія розвитку Ланнівської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 роки гармонізована з пріоритетами і цілями документів регіонального рівня, зокрема Стратегії розвитку Полтавської області на період до 2020 року.

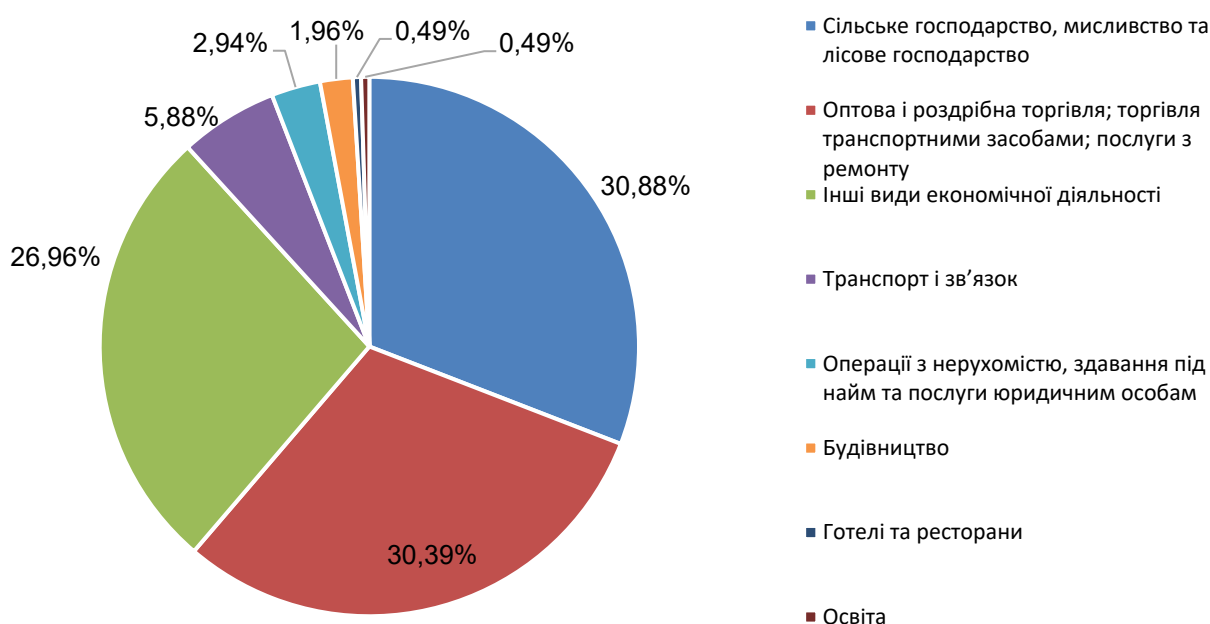
У зв'язку із прийняттям Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, Стратегії розвитку Полтавської області на період 2021 – 2027 років постає необхідність відкоригувати концептуальні пропозиції у розвитку громади з врахуванням нових викликів та пріоритетів реалізації державної регіональної політики:

- на державному рівні - реалізацію трьох основних цілей (формування згуртованої країни в соціальному, економічному, екологічному та просторовому вимірах; підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів та ефективне людиноцентричне багаторівневе врядування);
- перехід до територіально спрямованої політики розвитку на основі стимулювання використання власного потенціалу територій, надання підтримки окремим територіям, що характеризуються особливими проблемами соціально-економічного розвитку, високим історико-культурним потенціалом, екологічними умовами та потребами охорони навколишнього природного середовища;
- на регіональному рівні - забезпечення пріоритетності інтересів людини шляхом сталого економічного зростання, утримання та нарощення темпів росту валового регіонального продукту, ефективного управління, збалансованого просторового розвитку. Стратегія розвитку Полтавської області на період 2021 – 2027 років спрямована на забезпечення сталого розвитку області, створення сприятливого середовища для інноваційної діяльності, підвищення рівня інноваційної та інвестиційної активності регіону, на імплементацію у стратегічне планування розвитку Полтавщини smart-спеціалізації.

До етапу опрацювання Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади, планування місцевого розвитку узгоджується зі Стратегією розвитку Полтавської області на рівні щорічних Програм соціально-економічного розвитку громади.

Структура економіки та розвиток головних секторів

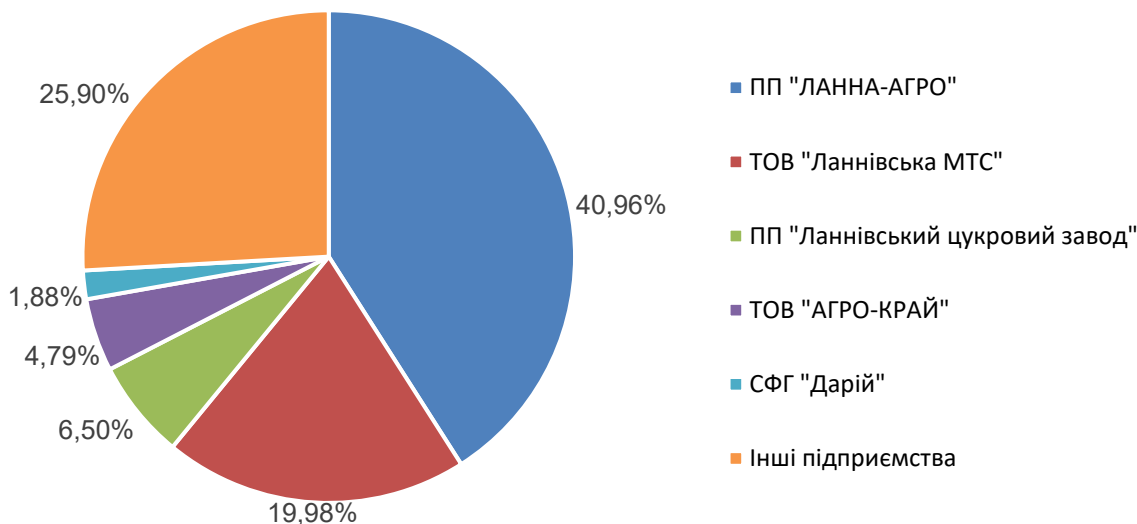
На території Ланнівської громади станом на 2022 р зареєстровано 62 суб'єктів господарювання, у т.ч. юридичних осіб – 51. У громаді зареєстровано 142 ФОП. Економіка Ланнівської територіальної громади представлена майже всіма сферами діяльності, але не всі суб'єкти підприємницької діяльності зареєстровані в громаді. Немає зареєстрованих в громаді промислових суб'єктів господарювання, рибного господарства, установ, які здійснюють фінансову діяльність, охорону здоров'я та соціальну допомогу і таких, які б надавали колективні, громадські, а також особисті послуги. Найбільше суб'єктів господарської діяльності Ланнівської громади зареєстровано у сфері сільського господарства, мисливства та лісового господарства (30,88%), на 2-му місці за кількістю – сфера оптової і роздрібною торгівлі; торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту (30,39%). Детальніше структура кількості за видами діяльності представлена на мал. 1.15.

Мал. 1.15. Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності за різними видами діяльності в Ланнівській територіальній громаді, %

Джерело: дані громади

По обсягу доходу в Ланнівській громаді варто виділити такі підприємства з найбільшим доходом: ПП "ЛАННА-АГРО", ПП "Ланнівський цукровий завод", ТОВ "АГРО-КРАЙ", СФГ "Дарій". Дохід цих підприємств становить 74,10% від доходів усіх підприємств. ПП "ЛАННА-АГРО" та ТОВ "Ланнівська МТС" отримують 60,94% доходів від доходів усіх підприємств (мал. 1.16).

Мал. 1.16. Структура доходів СПД-ФО за різними видами діяльності у Ланнівській територіальній громаді, %

Джерело: дані громади

Найбільше доходів серед усіх СПД-ФО отримують ті, які займаються діяльністю посередників у торгівлі продуктами харчування та ін. (26,31%), вирощуванням зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур (15,24%), а також комп'ютерним програмуванням (12,05%). Вони отримують сумарно 53,61% доходів від усіх СПД-ФО.

Фінансовий стан та бюджет територіальної громади

Доходи бюджету Ланнівської сільської територіальної громади у 2022 році склали 87,19 млн грн, видатки відповідно 99,48 млн грн. На одного мешканця у 2022 році припадало 8415 грн. на особу надходжень загального фонду, що на 22% більше від середнього показника по Україні.

Мал. 1.17. Місце Ланнівської сільської територіальної громади в регіоні за показниками фінансової спроможності у 2022 році

Джерело: https://public.tableau.com/app/profile/ulead/viz/_16360623127390/sheet0

Видатки загального фонду на 1 мешканця становили 11179 грн. на особу, що на 13% більше від середнього показника по Україні. Проте, у порівнянні з сільськими територіальними громадами Полтавської області, що разом з Ланнівською громадою належать до групи з населенням до 10 тис. осіб (Великосорочинська, Сенчанська, Новоселівська, Великобудущанська, Білоцерківська сільські громади), Ланнівська громада має один із найнижчих показників доходів і видатків на 1 мешканця. Це також стосується, якщо громаду порівнювати з сусідніми територіальними громадами – Карлівська, Михайлівська, Мартинівська громади (мал. 1.17).

Попри складну ситуацію в країні і дію воєнного стану, зниження рівня макроекономічної стабільності в країні в цілому, громада в цілому змогла адаптуватися до функціональних завдань тилу в умовах воєнного стану в державі, зберегти економічний потенціал громади і стратегічно важливі виробництва і робочі місця, забезпечити умови для релокації підприємств із територій активних бойових дій. Основним джерелом формування дохідної частини бюджету є податкові надходження, частка яких у 2022 році склала 67,56%, неподаткові надходження – 4,17%, офіційні трансферти – 29,27% (мал. 1.18.).

Мал. 1.18. Динаміка структури доходів бюджету Ланнівської сільської територіальної громади у 2020-2022 рр.

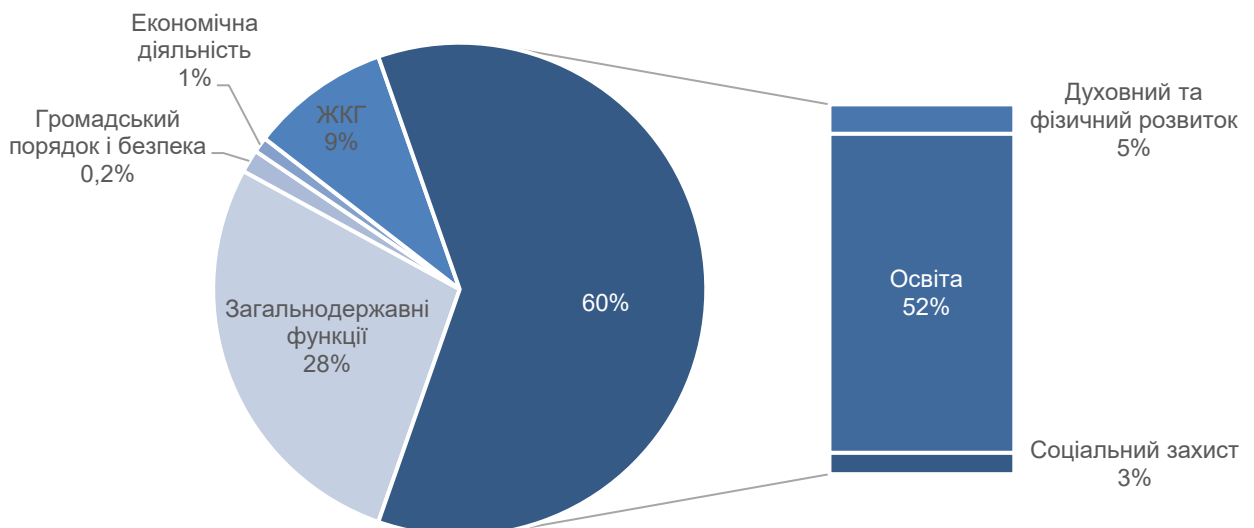
*Джерело: <https://openbudget.gov.ua/local-budget/1652200000/info/indicators?year=2022&month>

Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) займав у 2022 р. найбільшу питому вагу в структурі бюджету громади - 53,48%. Місцеві податки і збори у 2022 році - другі за величиною питома вага яких зростала протягом 2020-2022 рр. (+6,6%). У 2022 році частка місцевих податків та зборів склала 26,4% і була однією із найвищих у порівнянні із сусідніми громадами, що свідчить про прагнення зі сторони влади громади до посилення фінансової стійкості та самостійності місцевого бюджету та ефективності використання наявного фіскального потенціалу території. Рентна плата за користування надрами становила 18,8% податкових надходжень бюджету громади. Зменшення надходжень рентної плати у 2022 р. (-6,7 млн. грн.) відбулось через війну, оскільки у порівнянні з двома попередніми роками, зменшилася

кількість виданих ліцензій на користування надрами. Фіскальна віддача території громади (221,3 тис. грн./км²) є низькою як у порівнянні з середніми значеннями по Україні і Полтавській області, так і у порівнянні з сусідніми громадами, що вказує про недостатню ефективність використання просторового потенціалу громади, а також наявність резервів щодо використання просторового потенціалу громади, що необхідно враховувати при розробленні Стратегії розвитку.

Найбільшими роботодавцями на території Ланнівської сільської територіальної громади є ПП «ЛАННА-АГРО», ТОВ «ЛАННІВСЬКА МТС» та ПП «ЛАННІВСЬКИЙ ЦУКРОВИЙ ЗАВОД», які сумарно забезпечують 68% надходжень ПДФО до бюджету громади. Підприємства належать до Агропромислової групи «Ланнівська», яке спеціалізується на вирощуванні сільськогосподарської продукції та тваринництві. Враховуючи залежність бюджету громади від надходжень ПДФО, політика щодо підтримки підприємств, які мають стратегічне значення для економіки громади матиме пріоритетне значення. Другими найбільшими платниками ПДФО в межах території громад стали бюджетні установи – Гуманітарний відділ Ланнівської сільської ради та Виконавчий комітет Ланнівської сільської ради, які сумарно забезпечують близько 15% усіх податкових надходжень до бюджету громади.

Видатки бюджету громади у 2022 році склали 99,4 млн грн. Основна частина видатків бюджету Ланнівської громади спрямовується на фінансування освітньої сфери – 52,3% які покриваються за рахунок освітньої субвенції в державного бюджету, видатки на управління і утримання апарату управління (27,56%), житлово-комунальне господарство (19,7%). (мал. 1.18). За період 2020-2022 відбулось збільшення видаткової частини бюджету громади, у т.ч. зросли видатки на управління (+16%), освіту (+25%), соціальний захист (+3%), духовний та фізичний розвиток (+2%), натомість зменшились видатки на економічну діяльність до 1%, а також житлово-комунальне господарство (-10%).

Мал. 1.19. Структура видатків місцевого бюджету Ланнівської територіальної громади у 2022 р.

Джерело: <https://openbudget.gov.ua/local-budget/07522000000/info>

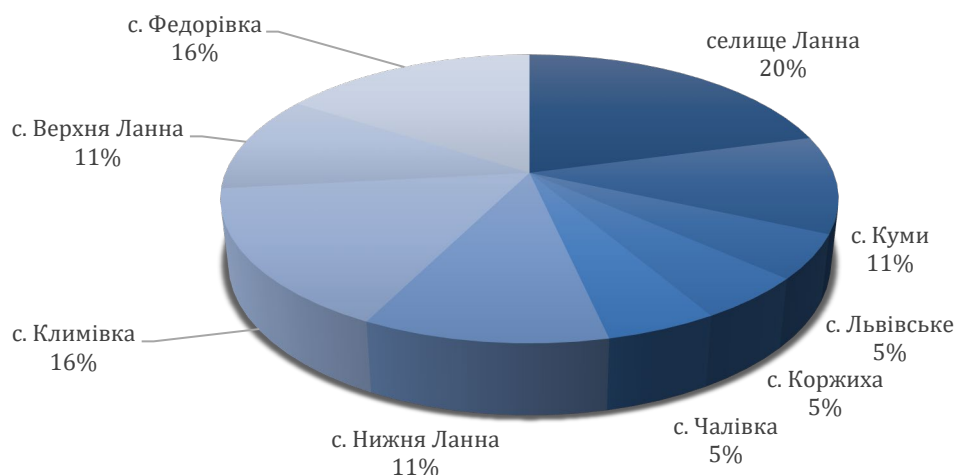
Низьким є рівень капітальних видатків бюджету громади. Це стосується фінансування об'єктів житлово-комунального господарства, інфраструктури, структурної перебудови господарства, тобто тих видатків, що є фундаментом подальшого розвитку і спрямовані, у першу чергу, на розширення та відтворення капіталу. Значний резерв вирішення таких завдань можливий на основі залучення коштів приватних інвесторів, змішаних форм фінансування, коштів технічної допомоги ЄС, інших міжнародних донорів. Окремо слід виділити необхідність розроблення взаємовигідних механізмів реалізації спільних проектів з сусідніми громадами для вирішення окремих інфраструктурних проектів, що становлять спільний інтерес.

Міжбюджетні трансферти та інші джерела фінансування бюджету у 2022 році до бюджету Ланнівської ТГ склали 237,7 млн. грн. (41,2% доходів бюджету), у т. ч. освітня субвенція – 192,6 млн грн (81% від загального обсягу трансфертів).

Незбалансованість доходів і витрат бюджету громади, обмежені бюджетні можливості унеможлиблює належне фінансування заходів з модернізації місцевого житлово-комунального господарства. Ситуацію ускладнює несприятлива демографічна ситуація, спричинена передусім наслідками воєнного стану (частина населення може бути мобілізованою до ЗСУ, а також виїжджати у пошуках праці в міста і за кордон), що знижує трудовий потенціал громади в контексті його потенційного залучення в активну господарську діяльність. Постає низка завдань, які вимагають пошуку механізмів залучення додаткових джерел фінансування.

Система органів влади

Ланнівська сільська рада представлена 22 депутатами та сільським головою. На сьогоднішній день троє депутатів склали свої повноваження. Депутати рівномірно представляють усі населенні пункти громади (крім двох сіл з найменшою чисельністю - с. Редути та с. Холодне Плесо), з адміністративного центру їх представництво не перевищує 20%. Виконавчий комітет майже повністю укомплектований, лише у фінансовому відділі вакантна одна посада, а також призначено в.о. служби у справах дітей на період мобілізації керівника (мал.1.20).

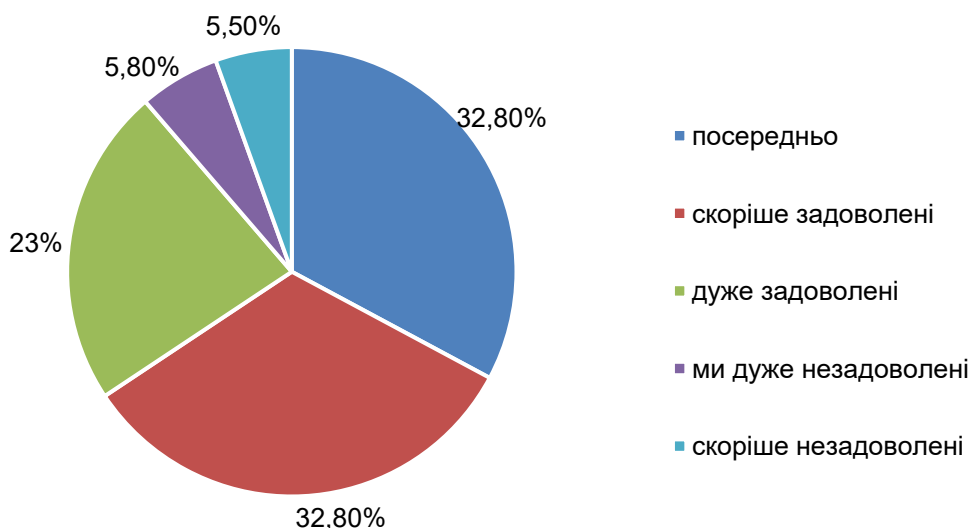
Мал. 1.20. Структура депутатів Ланнівської територіальної громади за місцем проживання
Джерело: власне опрацювання, дані громади

Органи самоорганізації населення та громадські об'єднання

На території громади функціонують лише три громадські організації: 1) ГО «Люди з інвалідністю» Ланна. Безмежність», яка займається питаннями людей з обмеженими можливостями; 2) громадське формування з охорони громадського порядку Ланнівської територіальної громади; 3) ГО «Товариство мисливців «Ланнівське», яке об'єднує місцевих мисливців. Громадська активність на території громади слабо формалізована. Немає громадських організацій, на які місцева влада могла би опертися у реалізації проектів з розвитку громади. Такі завдання можна було вирішувати із залученням молоді, яка переважно є найбільш активною та ініціативною групою серед населення і бажає долучатися, пороте немає досвіду здійснювати громадську діяльність.

Результати соціологічного дослідження

Більшість мешканців громади задоволена тим, що проживає в громаді: дуже задоволені (23%), скоріше задоволені (32,8%) – разом це становить 55,8%. Посередньо задоволені – 32,8%. Результати подані на мал. 1.21.

Мал. 1.21 Розподіл думок щодо рівня задоволеності мешканців громадами умовами проживання, %

Також громадяни задоволені фактом створення громади: «дуже добре» відповіли 28,5%, скоріше добре - 33,9%. 5,5% опитаних вказали варіант «важко відповісти». Однак кількість мешканців громади, які позитивно оцінюють прозорість роботи влади є менше, ніж тих, які не змогли оцінити та тих, які надали негативну оцінку.

Природно-екологічні умови проживання в Ланнівській територіальній громаді мешканці найгірше оцінили «чистоту річок, озер, водойм» та можливість сортування сміття. Найкращими, на думку мешканців, на якість життя впливають такі характеристики, як наявність природи в оточенні людини (як «дуже добре» – 34% і «скоріше добре» – 35,6%); чистоту громадських місць (як «дуже добре» – 32,4% і «скоріше добре» - 34%), вивіз сміття з домогосподарств (як «дуже добре» – 31,2% і «скоріше добре» - 34,8%) (мал.1.22).

Мал. 1.22. Середня оцінка респондентів щодо стану середовища проживання в громаді, бали

Щодо мобільності мешканці найбільш негативно оцінили доступність велосипедних маршрутів (як «дуже погано» – 29% і «скоріше погано» – 22,1%) та якість / стан дорожнього покриття (як «дуже погано» – 28,3% і «скоріше погано» – 21,7%). Найкраще оцінили можливість скористатися послугами громадського транспорту на території громади (як «дуже добре» – 13,2% і «скоріше добре» – 23,9%).

Мешканці Ланнівської територіальної громади загалом позитивно оцінюють якість і доступність освітніх послуг в громаді, зокрема, доступність шкіл (як «дуже добре» – 41,5% і «скоріше добре» – 34,6%); доступність дитячих майданчиків (як «дуже добре» – 43,8% і «скоріше добре» – 29,8%); доступність дитячих садочків (як «дуже добре» – 40,8% і «скоріше добре» – 31,6%). Негативні оцінки переважають по характеристиках «доступність різноманітних форм цікавого дозвілля для дітей та молоді» та «якість позаурочних занять у школах».

Мешканці Ланнівської територіальної громади позитивно оцінили якість і доступність послуг у сфері культури та дозвілля: діяльність бібліотек (як «дуже добре» – 24,3% і «скоріше добре» - 33,1%); доступність інтернету (як «дуже добре» – 25% і «скоріше добре» - 26,5%); можливість брати участь як глядач/слухач у культурному житті (як «дуже добре» – 21,7% і «скоріше добре» - 32,7%); діяльність будинків культури (як «дуже добре» – 19,7% і «скоріше добре» - 25,2%); можливість активно займатися спортом (як «дуже добре» – 17,3% і «скоріше добре» - 33,8%). Щодо умов економічного розвитку, бізнесу, то найбільш негативно громадяни оцінили «доступність робочих місць», можливість заснування власного бізнесу.

За підсумками опитування варто звернути увагу на ті позиції, які мешканці оцінюють слабо та бажають їх покращити. Зокрема, це такі позиції по різних блоках:

- чистота річок, озер, водойм; можливість сортування сміття.
- доступність велосипедних маршрутів; якість / стан дорожнього покриття; придатність доріг для пішоходів.
- доступність різноманітних форм цікавого дозвілля для дітей та молоді; доступність позаурочних занять; якість позаурочних занять у школах.

- допомога, що надається громадськими організаціями особам, які перебувають у важких матеріальних умовах; зацікавленість установ проблемами громадян.
- доступність місць, в яких в яких дорослі можуть проводити свій вільний час поза домом у безпосередній близькості від вашого місця проживання; можливість активної участі в різноманітній громадській діяльності (напр. у громадських організаціях).
- доступність робочих місць; можливість заснування власного бізнесу; підтримку, яку надає підприємцям громада; діяльність організацій підтримки бізнесу.

Місцевий бізнес в більшій мірі не очікує особливих змін у збуті в 2024 р. порівняно з 2023 р. (66,67%) та очікує зростання (33,33%). Підприємства очікують, що чинники впливу на діяльність, ситуація із кількістю працівників та збутом продукції буде не на гіршому рівні, ніж є зараз. 66,67% підприємств вказують, що «Основний ринок – покупці продукції підприємства» є наявним в громаді. 44,4% з опитаних підприємств продають продукцію також за межі області, 11,11% – за межі України.

Поряд з цим, більшість підприємств не планують інвестицій та розширення потужності найближчим часом. Основними перешкодами для розвитку громади, представники підприємств вважають значну частку населення старшого працездатного віку (66,67%) і відсутність зовнішніх інвестицій (33,33%), також інші. Першочерговими завданнями для вирішення вважають: зменшення безробіття; ремонт вулиць; ремонт доріг між поселеннями громади та ін. (мал.1.23).

Мал. 1.23. Чинники, які можуть заважати розвитку Ланнівської територіальної громади на думку представників бізнесу, %

Рівень співпраці з різними організаціями громади підприємства в середньому оцінюють, як задовільний або добрий, також оцінюють громаду, як місце ведення бізнесу – на рівні «задовільно» або «добре».

Пріоритетними сферами діяльності для подальшого розвитку, підприємства зазначили наступні: сільське господарство/ рослинництво, сільське господарство/тваринництво, харчова промисловість.

Розділ 2. SWOT-АНАЛІЗ

SWOT-аналіз, згідно із методологією стратегічного планування на рівні громади, дозволяє виявити внутрішні характеристики громади, які, з огляду на довгострокову перспективу, можна розглядати як її **сильні та слабкі сторони**; виокремити чинники зовнішнього середовища, котрі, із врахуванням специфічних особливостей громади, її соціально-економічного контексту становитимуть для неї **можливості** для розвитку або **бар'єри/загрози**, що його стримуватимуть (табл. 2.1).

Оцінювання місцевої ситуації в Ланнівській об'єднаній територіальній громаді за вище вказаним підходом дозволило виокремити найважливіші чинники внутрішнього і зовнішнього середовищ.

Таблиця 2.1. SWOT-аналіз економічного становища Ланнівської територіальної громади

Сильні сторони:	Слабкі сторони:
<ul style="list-style-type: none"> - компактна територіальна структура (короткі зв'язки між населеними пунктами громади); - географічне положення між Полтавською і Харківською областями розширює можливості економічного співробітництва та збуту продукції; - транспортне сполучення у сільській місцевості дорогами загального користування забезпечує доступність сіл до районного центру, центрального селища Ланна та старостинських округів; - високий земельно-ресурсний потенціал, основу якого складають сільськогосподарські землі (88%), у т.ч. найбільш родючі ґрунти – чорноземи (60%); - кліматичні умови за кількістю тепла, світла і вологи сприятливі для вирощування всіх районованих сільськогосподарських культур; - вплив природних ресурсів громади на формування галузевої структури господарювання, визначення пріоритетних напрямів розвитку - висока частка зайнятого населення (61,34%); - доступність освітніх послуг для забезпечення розвитку людського потенціалу; - цінність природно-заповідного потенціалу для формування середовища природи в оточенні людини доступ до місць відпочинку і відновлення (відпочинку на лоні природи 	<ul style="list-style-type: none"> - близькість до зони бойових дій супроводжуються економічними та соціальними наслідками (зупинка в умовах війни цукрового заводу в с. Ланна, відсутність інвестицій, збільшення кількості безробітних); - зниження трудового потенціалу громади в контексті його потенційного залучення в активну господарську діяльність (частина населення може бути мобілізованою до ЗСУ, а також виїжджати у пошуках праці в міста і за кордон); - щільність населення громади 26 осіб/км², що вдвічі менше у порівнянні із середнім показником по області (53 осіб/км²); - відсутність Комплексного плану просторового розвитку територіальної громади знижує можливості економічного розвитку громади з урахуванням як внутрішніх переваг, так і можливостей післявоєнної відбудови держави; - надмірна сільськогосподарська освоєність і велика частка орних земель; - складна демографічна ситуація, негативний природний приріст і постаріння населення, зменшується кількість дітей дошкільного та шкільного віку; - зниження рівня завантаженості закладів освіти з 1,0 до 0,56 та велике навантаження на місцевий бюджет громади (53% усіх видатків у 2022 році); - дефіцит кваліфікованих педагогічних кадрів знижує якість освітніх послуг; - низький рівень охоплення території громади високошвидкісним інтернет-зв'язком; - значний термін експлуатації та слабка матеріально-технічна база закладів освіти та культури; - незадовільний стан автомобільних доріг та штучних споруд загального користування державного й місцевого значення; низький

	<p>рівень забезпечення громадським транспортом;</p> <ul style="list-style-type: none"> - вузькоспеціалізована економіка, орієнтована на продукцію з низькою доданою вартістю (сільське господарство і видобуток нафти і газу); - незбалансованість доходів і витрат бюджету громади, обмежені бюджетні можливості - залежність доходів бюджету громади від рентних платежів, низька фіскальна віддача території громади. - низький рівень капітальних видатків бюджету громади на фінансування об'єктів житлово-комунального господарства, інфраструктури, структурної перебудови господарства - низька активність громадських організацій, немає досвіду здійснювати громадську діяльність для молоді вплив на рішення у реалізації проектів з розвитку громади; - доступність робочих місць; можливість заснування власного бізнесу; підтримку, яку надає підприємцям громада; діяльність організацій підтримки бізнесу.
Можливості:	Загрози:
<ul style="list-style-type: none"> - світова підтримка України у протистоянні у війні з РФ; - підвищення ефективності використання земельного ресурсу в господарському обігу і надходження до бюджету суттєвого залежатимуть від - залучення додаткових джерел фінансування - приватних інвесторів, змішаних форм фінансування, коштів технічної допомоги ЄС, інших міжнародних донорів; - розроблення взаємовигідних механізмів реалізації спільних проектів з сусідніми громадами для вирішення окремих інфраструктурних проектів, що становлять спільний інтерес - можливості щодо залучення коштів міжнародної технічної та/або поворотної чи безповоротної фінансової допомоги міжнародних організацій міжнародних структур на <i>проекти комплексного відновлення громади</i> - створення високотехнологічних комплексів на базі збереженого виробничого потенціалу з випуском конкурентоспроможної продукції; - інтеграція інфраструктури України у спільний ринок ЄС (Україна стала частиною енергетичної системи Євросоюзу), активізація технологічного розвитку, технічна допомога й покращення доступу до сучасних технологій, формування нової структури економіки; 	<ul style="list-style-type: none"> - екологічні проблеми, пов'язані із землеробством, зокрема втрата гумусу ґрунту, деградація, ерозія, хімічна забрудненість ґрунтів; - посилення зміни клімату може спричинити надзвичайні ситуації природного характеру; - загроза безпекових впливів (зокрема бойових дій, терористичних актів, диверсій, надзвичайних ситуацій) на традиційний характер середовища громади; - зниження доходів бюджету, зокрема частини ПДФО - втрата природно-ресурсного потенціалу; - масова міграція, погіршення зайнятості людей працездатного віку

**Джерело: згруповано за даними аналізу*

Матриці порівняльного аналізу зв'язків між чинниками внутрішнього та зовнішнього середовища слугують для ідентифікації тих чинників, які у стратегічному вимірі є визначальними для сталого розвитку Ланнівської територіальної громади. Візуалізація цих зв'язків передбачає два їх типи – тісний/сильний взаємозв'язок (відображається суцільною лінією) та в'ялий/слабкий (відображається пунктирною лінією). Парне порівняння взаємозв'язків між сильними та слабкими сторонами громади (внутрішнє середовище) з одного боку та можливостями і загрозами (зовнішнє середовище) з іншого дає змогу сформулювати чотири типи матриць, аналітична цінність яких полягає уможливленні аналізу цих білатеральних сполучень:

«Порівняльні переваги»: за допомогою матриці зв'язків сильними сторонами та можливостями, ідентифікуються найбільш перспективні характеристики громади, які найбільш дієвим чином абсорбують вплив зовнішніх факторів і, як наслідок, мають потенціал стати драйвером соціально-економічному розвитку громади (рисунок 2.1);

«Виклики»: матриця взаємних сполучень у цьому випадку будується між слабкими сторонами та можливостями зовнішнього середовища - можливостями, які дозволяють зменшити вразливість територіальної громади та подолати негативні тенденції (тренди), які в ній відбуваються (рисунок 2.2);

«Ризики»: ця матриця висвітлює накладання загроз зовнішнього середовища на слабкі сторони територіальної громади. Таким чином, в контексті посилення впливу ймовірності реалізації негативного сценарію розвитку, виявляються найбільш ймовірні ризики для її майбутнього (рисунок 2.3);

«Протидія»: взаємозв'язки сильних сторін та загроз дозволяє визначити ті переваги, якими диспонує територіальна громада, що дозволять нівелювати/зменшити вплив загроз, які потенційно виникатимуть (рисунок 2.4).

До ключових **переваг** територіальної громади (з огляду на накладання чинників позитивного впливу зовнішнього середовища) відносимо такі її основні сильні сторони:

- Компактна територіальна структура забезпечує короткі зв'язки між населеними пунктами громади) у, що у поєднанні із транспортним сполученням місцевості дорогами загального користування забезпечує економію часу та коштів на доступність сіл до районного центру, центрального селища Ланна та старостинських округів;
- Сильною стороною громади є висока якість природно-ресурсного потенціалу, основу якого складають сільськогосподарські землі (88%), у т.ч. найбільш родючі ґрунти – чорноземи (60%) та кліматичні умови за кількістю тепла, світла і вологи сприятливі для вирощування всіх районованих сільськогосподарських культур;
- Наявність родовища газу на території громади визначає формування газовидобувної галузі;
- Громаду вирізняє також і висока частка зайнятого населення (61,34%) характеризує високий, у порівнянні з іншими громадами, трудовий потенціал. Широка мережа закладів освіти і культури підсилює даний потенціал.

До **слабких** сторін Ланнівської громади можна віднести такі сфери:

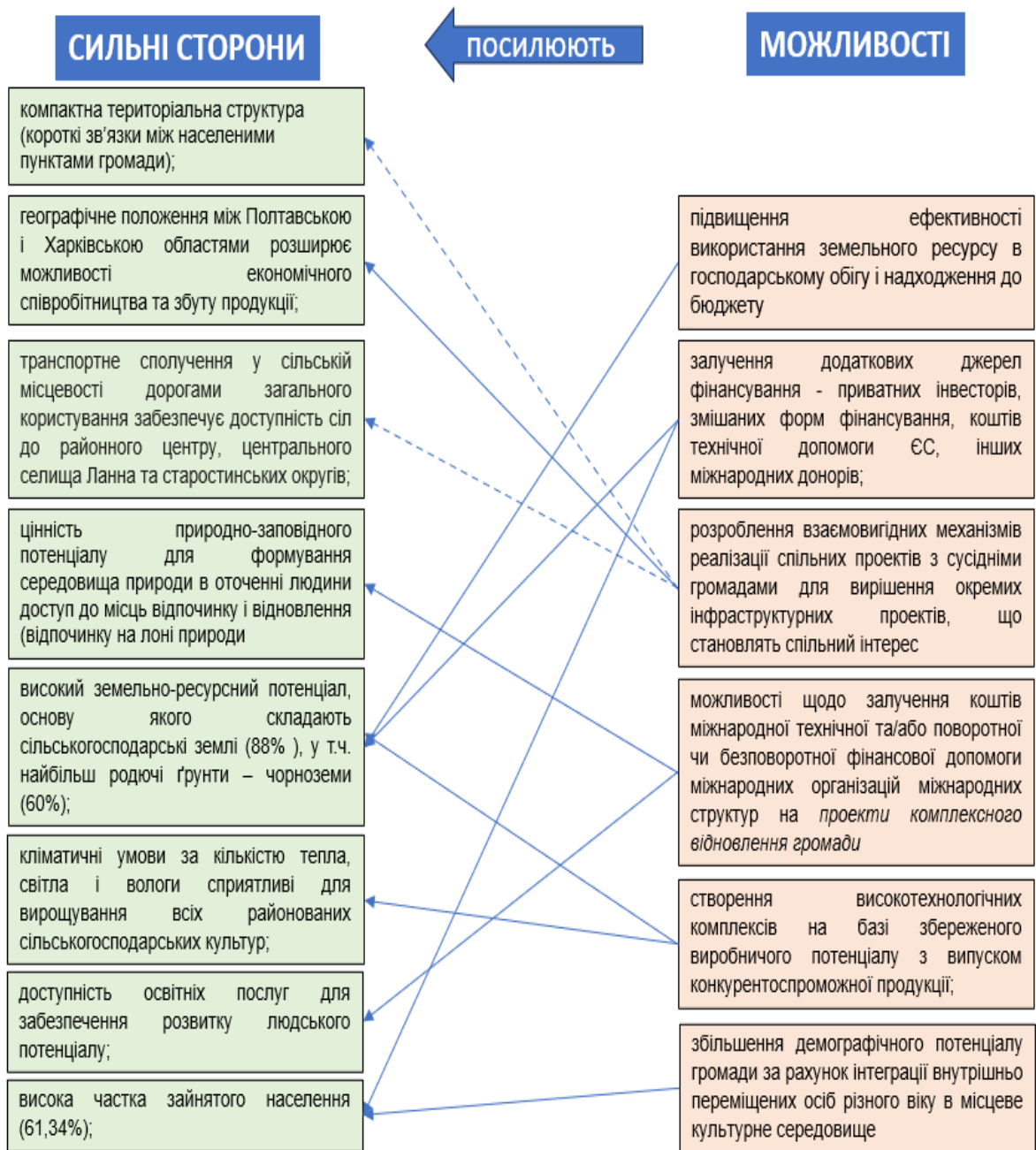
- Близькість до зони бойових дій, що впливає на економічну і соціальну сферу громади (наприклад зупинка в умовах війни цукрового заводу в с. Ланна, відсутність інвестицій, збільшення кількості безробітних).
- Щодо слабких сторін, що стосуються соціальних аспектів розвитку громади, то це зниження трудового потенціалу громади в контексті його потенційного залучення в активну господарську діяльність (частина населення може бути мобілізованою до ЗСУ, а також виїжджати у пошуках праці в міста і за кордон). Складна демографічна ситуація: негативний природний приріст, наслідком якої є зменшення кількості дітей дошкільного та шкільного віку, зниження рівня завантаженості закладів освіти з 1,0 до 0,56 та велике навантаження на місцевий бюджет громади (53% усіх видатків у 2022 році);
- Ще одним блоком слабких сторін громади виділяємо надмірну сільськогосподарську освоєність і велику частку орних земель, що зумовили розвиток вузькоспеціалізованої економіки, орієнтованої на продукцію з низькою доданою вартістю (сільське господарство і видобуток нафти і газу);
- Незбалансованість доходів і витрат бюджету громади, обмежені бюджетні можливості залежність доходів бюджету громади від рентних платежів, низька фіскальна віддача території громади;
- Низька щільність населення громади 26 осіб/км², що вдвічі менше у порівнянні із середнім показником по області (53 осіб/км²) загострює проблему розвитку транспортної та технічної інфраструктури. Відсутність Комплексного плану просторового розвитку територіальної громади знижує можливості економічного розвитку громади з урахуванням як внутрішніх переваг, так і можливостей післявоєнної відбудови держави;
- Інфраструктура всіх видів (інженерно-технічна, транспортна, інформаційно-комунікаційна) потребує значних фінансових ресурсів, але створює значні вигоди для розвитку громади: через економію капітальних видатків; через інвестиції та податки; через розвиток економіки та фінансову стабільність; через нові робочі місця та здешевлення продукції;
Значний термін експлуатації та слабка матеріально-технічна база закладів освіти та культури, незадовільний стан автомобільних доріг вимагає додаткових коштів на проведення капітальних і реконструктивних заходів, прокладання і розширення місцевих доріг;
- Екологічні питання не критичні, проте вимагають комплексу заходів щодо збереження, відновлення та збалансованого використання природоохоронних територій, збереження родючості ґрунтів, запобігання несанкціоновані сміттєзвалища, збереження чистоти водойм.

Можливості, які виникають або виникнуть в умовах післявоєнного стану можуть підсилити сильні сторони та знизити ризики. Це зокрема:

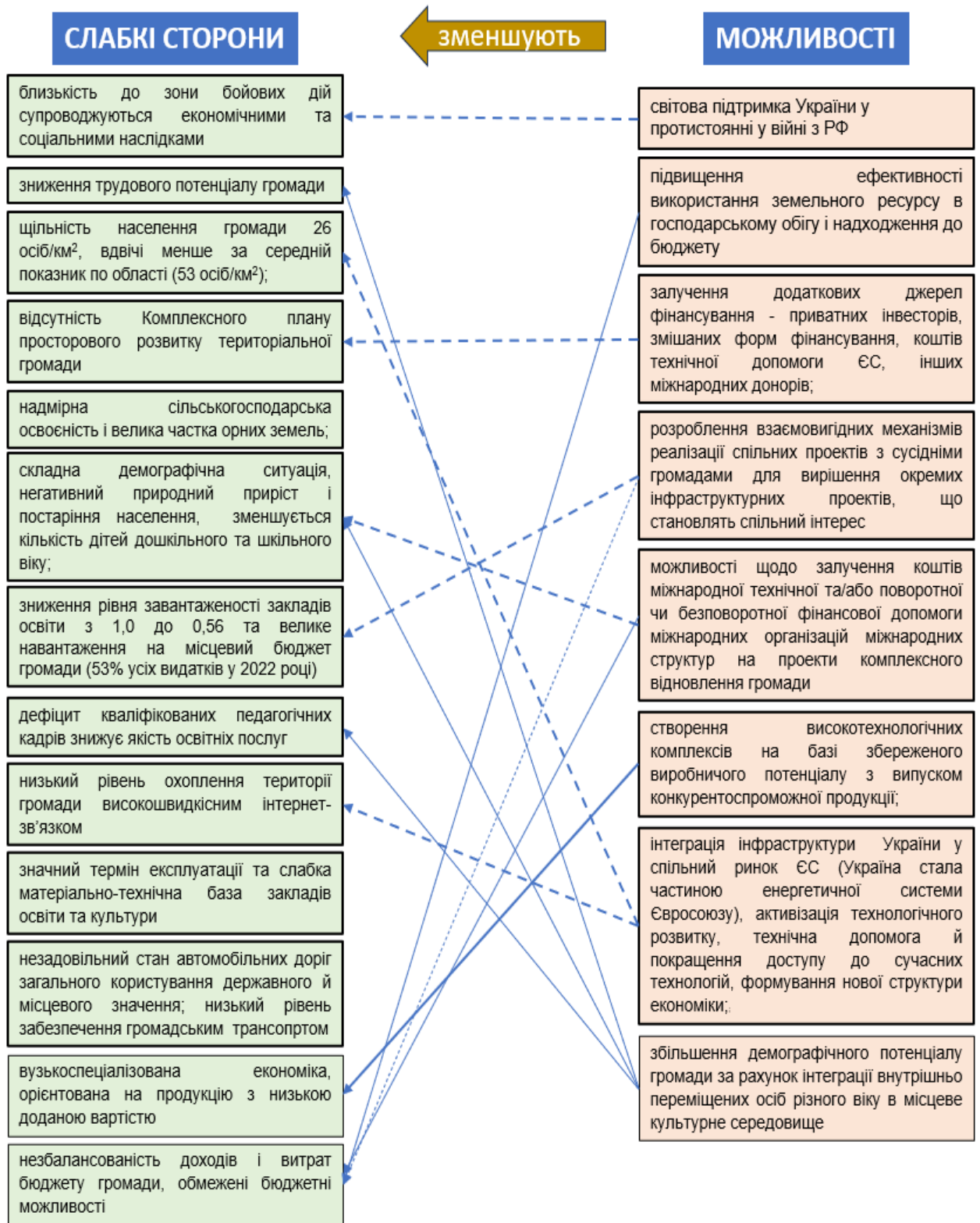
- Можливості, що виникають у зв'язку із можливою фінансовою підтримкою України щодо залучення коштів міжнародної технічної та/або поворотної чи безповоротної фінансової допомоги міжнародних організацій міжнародних структур на проекти комплексного відновлення Полтавської області і громади зокрема;
- Також можливістю є залучення додаткових джерел фінансування для посилення фінансового потенціалу бюджету громади - приватних інвесторів, змішаних форм фінансування, коштів технічної допомоги ЄС, інших міжнародних донорів. Можливості

вирішення проблем громади суттєво залежатиме від розроблення взаємовигідних механізмів реалізації спільних проектів з сусідніми громадами для вирішення окремих інфраструктурних проектів, що становлять спільний інтерес. Слід визначити ті галузі та сфери, до яких доцільно залучати для виконання робіт та надання послуг інших зацікавлених сторін.

- Підвищення ефективності використання земельного ресурсу в господарському обігу і надходження до бюджету суттєво залежатимуть від вміння органів місцевого самоврядування працювати з інвестором, що передбачає: необхідну синхронізацію діяльності окремих учасників проектів, захист інтересів кожного з них, умови фінансування інвестицій, особливі умови обороту продукції та ресурсів між учасниками проекту, заходи щодо взаємної фінансової, організаційної та іншої підтримки (надання тимчасової фінансової допомоги, позик, відтермінувань платежів, у т.ч. і заходи підтримки за рахунок місцевих бюджетів);
- Можливість сталого зростання попиту та цін на сільськогосподарську та харчову продукцію підтримає сільськогосподарську спеціалізацію громади та допоможе створити нові контакти для співпраці, розкрити повніше потенціал екологічно чистого, органічного виробництва, створення високотехнологічних комплексів на базі збереженого потенціалу з випуском конкурентоспроможної продукції. Збільшення експорту товарів і послуг громади матиме важливе значення для підвищення продуктивної спроможності громади, підвищить ефективність сільськогосподарського виробництва, зайнятість, створить умови для структурних змін та диверсифікації економіки громади;
- Можливість збільшення людського потенціалу громади за рахунок інтеграції внутрішньо переміщених осіб різного віку в місцеве середовище буде підсиленням соціальних і демографічних сторін громади. При цьому важливі всі його складові: кількісні, коли мова йде про кількість працездатного населення, рівень зайнятості в громаді; якісні (професійна кваліфікація, освіченість, підприємливість) є умовою розвитку діяльності з високою доданою вартістю, впливають на тип виробництва, розвиток інновацій та технологій.

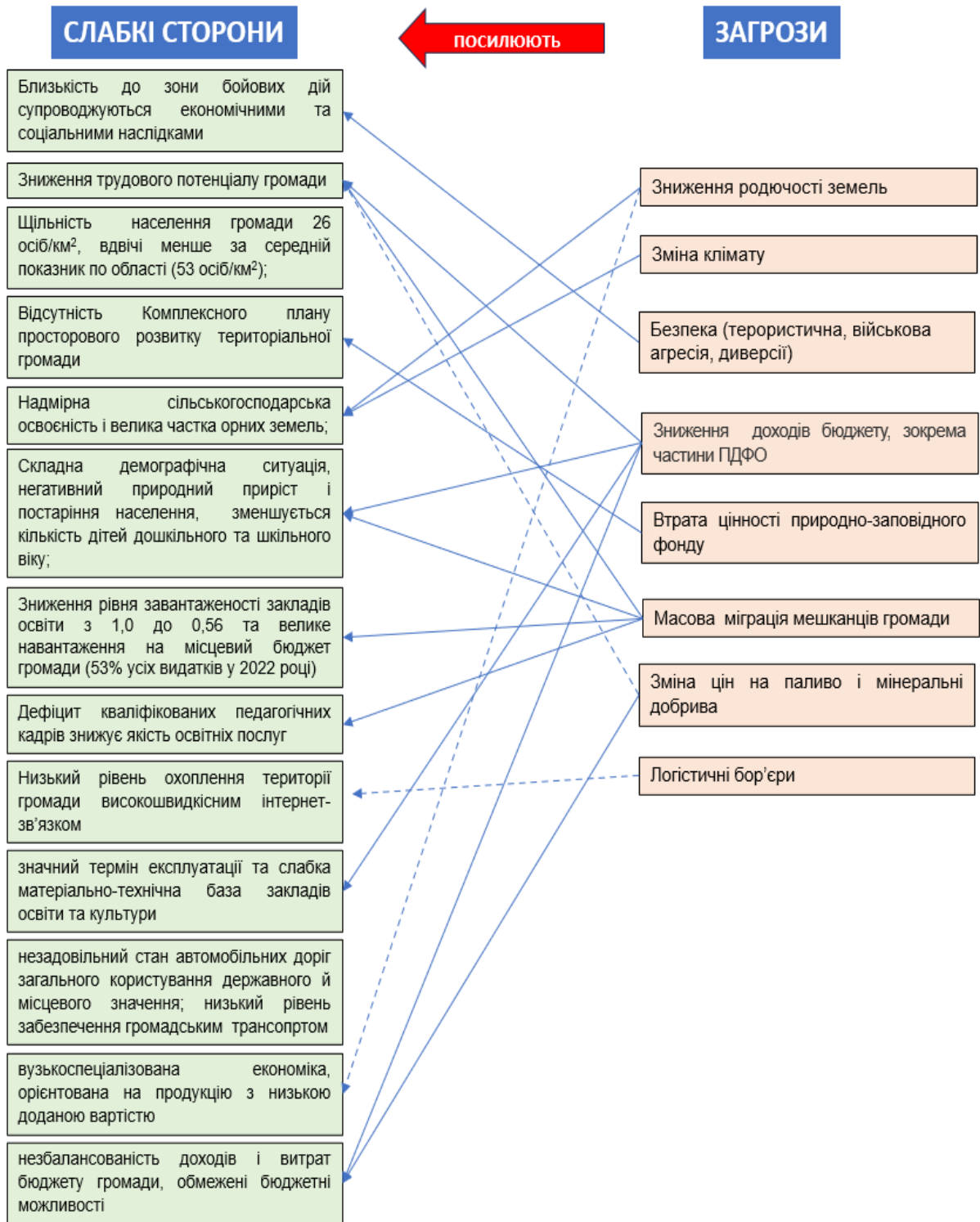
Мал. 24 Порівняльний аналіз зв'язків сильних сторін Ланнівської територіальної громади та можливостей її зовнішнього середовища (матриця «Порівняльні переваги»)

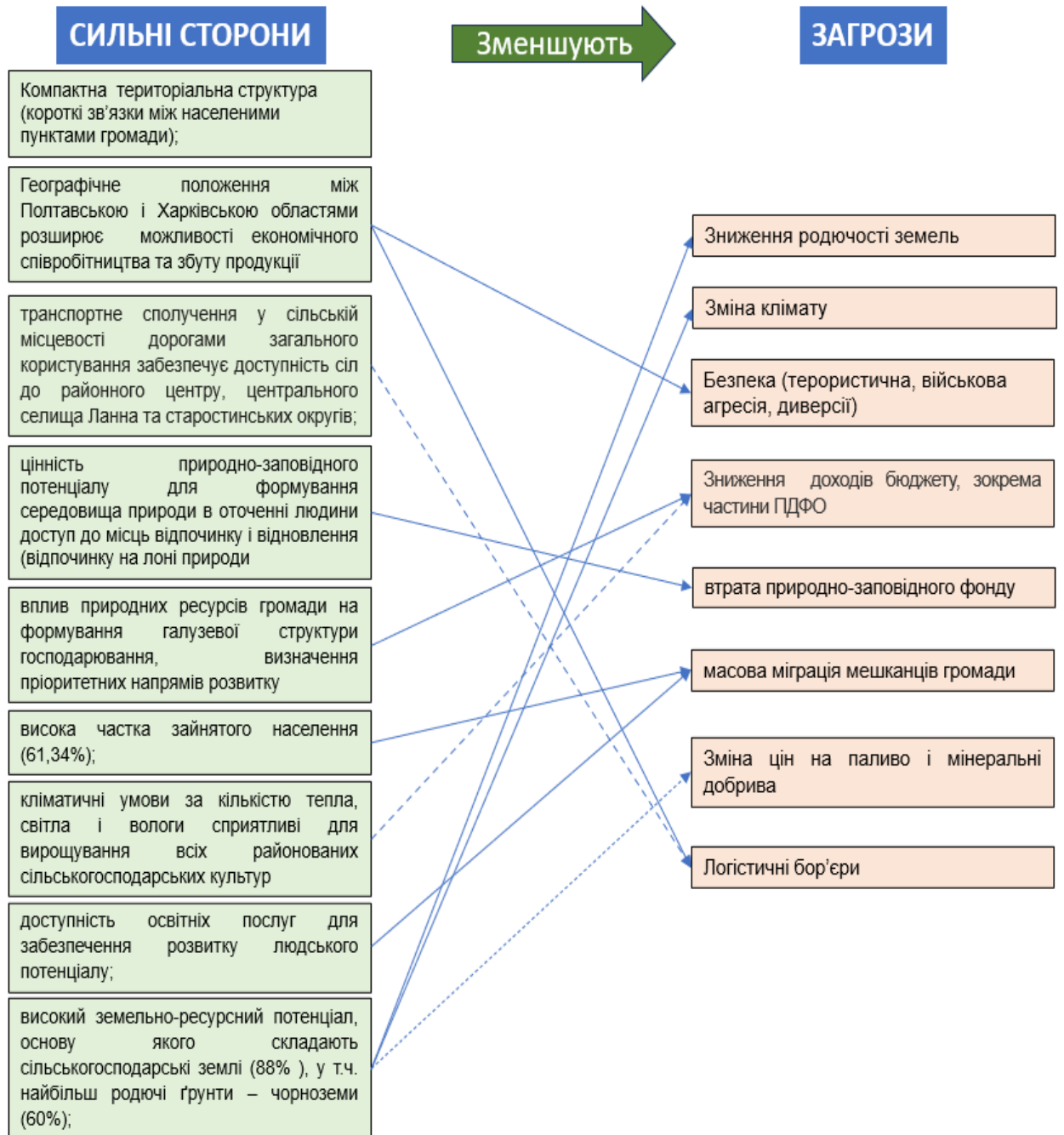
Мал. 25 Порівняльний аналіз зв'язків слабких сторін Ланнівської територіальної громади та можливостей її зовнішнього середовища (матриця «Виклики»)

Слабкі сторони громади можуть нівелюватися реалізованими можливостями, проте визначимо також **ризик**, що виникають внаслідок додаткового впливу загроз (зовнішніх чинників), що можуть посилювати негативні моменти в розвитку громади:

- Затяжна військова агресія росії проти України, загроза негативних впливів (зокрема бойових дій, терористичних актів, диверсій, надзвичайних ситуацій) на традиційний характер середовища громади; продовження дії воєнного стану на території, мобілізація кваліфікованих працівників місцевих підприємств та установ, тенденція до акумулювання публічних фінансів на центральному рівні є найгіршими та найсуттєвішими загрозами, які посилюють більшість слабких сторін громади. Зокрема, слабкою стороною є виїзд місцевого населення;
- Загрози виникають у зв'язку із непевністю щодо закінчення війни і макроекономічною стабільністю. Уже сьогодні маємо складнощі як із внутрішньою, так і з зовнішньою логістикою а країні. Загрози зміни в структурі закупівель продовольства у приватному секторі, подорожчання традиційних енергоносіїв, зокрема газу та нафтопродуктів мінеральних добрив завдасть удару українським сільгоспвиробникам;
- Екологічні загрози посилюють у першу чергу слабкі сторони. Так зміни клімату можуть спричинити надзвичайні ситуації природного характеру, такі як дефіцит води, а сільськогосподарське освоєння може спричинити надзвичайні ситуації пов'язані із землеробством: втрата гумусу ґрунту, деградація, ерозія, хімічна забрудненість ґрунтів;
- Однією з основних загроз для розвитку територіальних громад є зниження доходів бюджету, зокрема частини ПДФО через міграцію, погіршення зайнятості людей працездатного віку, що посилюється зниженням фінансової підтримки з державного бюджету з переходом системи на потреби війни, згорання великої кількості державних програм, скорочення спрямування бюджетних ресурсів на соціальні цілі, інфраструктурні проекти та підтримку місцевого самоврядування.

Мал. 26 Порівняльний аналіз зв'язків слабких сторін Ланнівської територіальної громади та загроз її зовнішнього середовища (матриця «Ризики»)

Мал. 27 Порівняльний аналіз зв'язків слабких сторін Ланнівської територіальної громади та загроз її зовнішнього середовища (матриця «Ризики»)

Розділ 3. СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Стратегічний вибір майбутнього розвитку Ланнівської територіальної громади в умовах повномасштабної війни є викликом, оскільки такі умови характеризуються значним ступенем невизначеності. Проте це не означає, що потрібно відмовлятися від стратегічного планування, адже відсутність стратегічних пріоритетів призводить до розпорошеності зусиль та невпевненості в досягненні результатів. Розглянемо ймовірність реалізації таких сценаріїв розвитку Ланнівської територіальної громади як песимістично-інерційний, реалістично-модернізаційний та оптимістично-проактивний.

Песимістично-інерційний сценарій розвитку Ланнівської територіальної громади базується на припущеннях, що війна буде затяжною і надалі триватиме протягом декількох років, адже бойові дії продовжуються і є всі ознаки, того що українцям доведеться жити так ще досить невизначений тривалий час. Відбуватимуться обстріли території та об'єктів критичної інфраструктури, щораз більше мешканців мобілізовуватимуть. Тому вже зараз потрібно зрозуміти як та за рахунок чого буде функціонувати громада. Особливо це важливо з огляду на те, що вітчизняна економіка впала більш ніж на третину і поки немає перспектив значного покращення впродовж наступних кількох років. У першу чергу такий сценарій вплине на зміну в пріоритетах бюджетних видатків, війна спричиняє руйнівний вплив не лише на людські і матеріальні ресурси, але й на можливість повноцінного функціонування всіх інституцій в громаді. Реалістично-модернізаційний сценарій розвитку громади базується на припущенні, що окуповані росією території не розширюватимуться, а активна фаза війни не триватиме довше ніж півроку, обстріли житлових будинків та інфраструктури не будуть масовими та руйнівними. Умови реалізації оптимістичного сценарію - це перемога України у війні та відновлення її територіальної цілісності, стабілізація внутрішньополітичної ситуації.

Песимістично-інерційний сценарій розвитку Ланнівської територіальної громади базується на комплексі негативних/несприятливих для громади припущень щодо позиції чинників середовища її життєдіяльності, які протягом тривалого часу (до кінця поточного періоду стратегічного планування) визначатимуть умови та темпи подій та процесів, що у ній відбуваються: в соціальному, економічному та екологічному вимірах.

Якщо національний масштаб цих вимірів визначається апріорною умовою трансформації повномасштабних військових дій росії проти України у довготривалий/затяжний конфлікт з періодичними фазами його загострення, то місцевий масштаб передбачає, що місцева влада залишатиметься пасивною в стосунку до дій та процесів, які відбуваються в громаді.

Специфіку Полтавщини в національному вимірі визначають основні два фактори: з одного боку знаходиться поза межами ведення бойових дій, тому сюди переміщується населення та бізнес. А з іншого – регіон надто близький до фронту, щоб тут можна було почуватися цілком безпечно. Базові припущення для песимістично-інерційного сценарію у **національному вимірі**:

- активні бойові зіткнення на фронті не вщухають. Вони супроводжуються ракетними обстрілами усіх регіонів, що робить неможливим реалізацію інвестиційних важливих інфраструктурних проєктів, пов'язаних із відновлення/модернізацію критичної інфраструктури. Ракетними ударами росія зруйнувала Кременчуцьку теплоелектроцентрально-

найбільшу електростанцію Полтавської області. Дана ТЕЦ була важливим постачальником теплової енергії в області, що спричинило підвищення тарифів та зниження якості надання тепlopостачальних послуг, зростання напруги серед мешканців області.

- економічний розвиток країни Полтавської області обмежений браком не лише прямих іноземних інвестицій: вітчизняний капітал також поставив «на паузу» власні проекти. Обмежені капітальні видатки пов'язані майже виключно із заміною основних фондів, термін ефективної експлуатації яких вийшов;

- відбувається руйнування як критичної інфраструктури, так й індустріального потенціалу охоплених безпосередньо військовими діями регіонів України. Як наслідок цього – руйнація синергії інтеграційних економічних зв'язків у країні, руйнація її цілісного господарського потенціалу;

- більшість коштів бюджетів усіх рівнів (передусім - місцевого самоврядування) зосереджується на фінансуванні першочергових потреб (захищені статті видатків), допомозі Збройним силам і соціальних виплат;

- Полтавщина межує з областями, які найбільше постраждали від вторгнення росії, спостерігається зупинка або значне згортання активності більшості видів економічної діяльності, руйнування виробничих та інфраструктурних об'єктів, вимушене переміщення громадян України у напрямку безпечних місць перебування із одночасним зростання рівня безробіття в країні;

- ускладнення та зростання вартості логістики сільськогосподарської продукції, особливо при експортних операціях, зменшує конкурентні переваги місцевих сільгоспвиробників, призводить до втрати конкурентоздатності місцевих виробників, повної зупинки цукрового заводу, зменшення обсягів діяльності інших сільгоспвиробників;

- спостерігається поступове акумулювання організаційних та фінансових ресурсів на центральному рівні, згортаються здобутки адміністративно-територіальної реформи, які передусім полягали у зростанні суб'єктності місцевої влади у вирішенні питань місцевого розвитку. В значній мірі це є об'єктивним наслідком потреб мобілізації фінансових, людських та організаційних ресурсів для перемоги у війні;

- наростають проблеми нестачі робочої сили та кваліфікованих працівників – як на національному, так і на місцевому рівнях. Загальнодержавна демографічна криза спричинена міграцією населення закордон, залученістю значної частини населення (в першу чергу – осіб чоловічої статі) у безпосередню участь у військових діях, організації волонтерської та іншої допомоги;

- соціальна допомога, утримання об'єктів соціальної сфери стають все відчутнішими у структурі видатків місцевих бюджетів. При чому все більша частина відповідальності у цій сфері перекладається з державного на місцевий рівень за відсутності одночасного збільшення ресурсного забезпечення з боку держави;

- постанова КМУ № 590 від 09.01.2021 р. продовжує діяти у незміненому вигляді. Як наслідок, залишаються жорсткими обмеження на використання бюджетних коштів на капітальні видатки, що фактично унеможлиблює вкладення в модернізацію та ремонт соціальної та інженерної інфраструктури в громадах;

- погіршення соціально-економічних умов призводить до скорочення/замороження/згортання діяльності окремих суб'єктів господарювання;

Базові припущення для песимістично-інерційного сценарію у **місцевому вимірі**:

- по відношенню до управління процесами розвитку громади в усіх її функціональних вимірах (економічному, соціальному, екологічному) як праводавча, так і виконавча гілки місцевої влади виявляють позицію «пасивного спостерігача», який лише адмініструє господарську активність всередині громади, жодним чином її не стимулюючи та не регулюючи;

- місцева громадськість не відчуває власної суб'єктності у процесах, які відбуваються у Ланнівській територіальній громаді. Їхні пропозиції та проекти, направлені на покращення умов проживання й самореалізації не знаходять підтримки з боку у місцевої влади;

- найбільші підприємства громади – ТОВ «Ланнівська МТС», СФГ «ДАРІЙ», ПП «Ланнівський цукровий завод», ПП «Ланна-Агро» припиняють чи значно скорочують свою роботу через перебої з постачанням енергоносіїв, відсутність оновлення обладнання, зменшення кількості кваліфікованих працівників, ускладнення постачання продукції на експорт. Сільськогосподарські землі обмежено придатні для сільськогосподарських робіт через часті обстріли;

- серед мешканців зростає пасивність, тривожність, невизначеність; ще більше зменшується загальна чисельність населення громади через внутрішню та зовнішню міграцію;

- видобуток природних копалин, в тому природного газу, поступово занепадає. Призупиняються роботи по пошуку, розвідці родовищ газу, а також з видобутку та транспортування його на території громади, перестають надходити рентні платежі за користування надрами;

- завершення розпочатих до війни у громаді розвиткових проектів відкладається з огляду на невизначену ситуацію в країні, брак фінансового обґрунтування тощо;

- особливо негативним наслідком для місцевого ринку праці є міграція населення закордон, а також до великих міст;

- місцева влада не диспонує та, відповідно, не реалізує жодних програм, направлених на інтеграцію та соціальну підтримку внутрішньо переміщених осіб. Не маючи власного ресурсу та не займаючись залученням його із зовнішніх джерел, на місцевому рівні майже не реалізуються проекти з будівництва соціального житла, проекти, направлені на інтеграцію ВПО у життя громади. Спорадична активність у цих сферах є наслідком виключно органів державної влади, окремих місцевих громадських активістів тощо. ВПО, навіть у яких є родичі в громаді, залишають територію громади;

- утримання освітньої сфери (передусім закладів шкільної та дошкільної освіти) й надалі "з'їдає" лівову частку бюджету – понад 70%. Ситуація ускладнюється відсутністю зусиль місцевої влади, направлених на підвищення ефективності локальної освітньої мережі. Діти і їх батьки для навчання в старших класах обирають м. Карлівку;

- зменшуються фінансові можливості бюджету громади, зростає рівень його дотаційності;

- рівень забезпечення актуальною містобудівною документацією населених пунктів, всієї території громади залишається на низькому рівні: роботи над розробкою комплексного плану

просторового розвитку постійно відкладаються, генеральні плани, які в значній мірі відповідають сучасним потребам, присутні лише в селищі Ланна, с. Куми, с. Чалівка та с. Коржиха.

Прогнозовані **результати реалізації** песимістично-інерційного сценарію для Ланнівської територіальної громади, будуть такими:

- громада і надалі рухається в умовах ризиків та зовнішніх загроз, реагуючи на ситуації постфактум, суспільно-економічний стан громади не сприяє розвитку;
- негативні тенденції посилюються за умови реалізації такого сценарію, всі зусилля будуть спрямовуватися на подолання постійно виникаючих труднощів, слабкі сторони громади будуть надзвичайно вразливими до зовнішніх і внутрішніх факторів;
- демографічна ситуація на найближчі роки погіршується як і в адміністративному центрі громади так і в інших населених пунктах, села продовжують занепадати через відсутність місць праці та стабільних джерел доходів для населення громади;
- несприятливий підприємницький клімат та низька інвестиційна привабливість громади сприяє скороченню податкової бази для бюджету громади, внаслідок недостатнього наповнення місцевого бюджету та розпорошення коштів по населених пунктах територіальної громади не вдається створити накопичувального ефекту для модернізації інфраструктури;
- реалізація місцевих програм розтягуються на довгі роки.

За **оптимістично-проактивного сценарію** на національному рівні прогнозується, що війна росії проти України завершується в оперативній (в межах одного року) перспективі програвом росії у війні та відходом її за межі міжнародно признаних кордонів України. На місцевому рівні передбачається активність дій органу місцевого самоврядування щодо вирішення проблем місцевого характеру – при усій складності воєнної та післявоєнної ситуацій це саме по собі є цінністю.

Базові припущення для оптимістично-проактивного сценарію у **національному вимірі**:

- Україна принципово змінює розклад сил на фронті. Війська загарбника постійно відступають аж до виходу українських військ до вересня 2024 року на межі міжнародно признаних кордонів України та відмовою росії продовжувати агресію проти неї;
- у світі різко збільшується зацікавленість Україною як місцем, привабливим для інвестування. З огляду на панівні серед закордонних та вітчизняних інвесторів стереотипи, об'єктивно краще збережену інженерно-транспортну інфраструктуру, бенефіціаріями такого інтересу стають передусім територіальні громади західних областей країни та її центру, зокрема – Полтавської області;
- в активну фазу вступає відбудова зруйнованої критичної інфраструктури територій, які найбільше постраждали від руйнувань внаслідок військової агресії росії проти України. Що важливо, при цій відбудові застосовується системний, добре продуманий підхід, документально оформлений у вигляді прийнятих програм комплексного відновлення територій громад (її частин) і регіонів;
- завдяки успішній діяльності місцевого малого і середнього бізнесу (а отже – завдяки розширенню податкової бази), за допомоги програм міжнародної технічної допомоги

відчутним є зростання надходжень до місцевого бюджету, бюджетні асигнування дозволяють формувати бюджет розвитку, розміри якого у реальному вимірі щороку зростають;

- методична та фінансова підтримка міжнародних партнерів, активна громадська позиція профільних об'єднань органів місцевого самоврядування, політична підтримка на рівні центрального законодавчого органу влади поступово призводять до того, що процеси децентралізації повноважень публічних органів влади знову повертаються у напрямку зростання суб'єктності місцевого самоврядування;

- зростання попиту на робочу силу, висококваліфікованих працівників при одночасній неспроможності покрити цю потребу за рахунок наявних в країні трудових ресурсів призводять до породження диспропорцій між попитом та пропозицією на ринку праці. Одним із її наслідків, а також завдяки лібералізації умов перетину кордону, є зростання рівня реальної заробітної плати найманих працівників;

- покращання економічної ситуації в країні дозволяє забезпечити перенаправлення фінансових ресурсів в напрямку збільшення покриття з державного бюджету делегованих на місцевий рівень повноважень.

Базові припущення для оптимістично-проактивного сценарію у **місцевому вимірі**:

- усі гілки місцевої влади у Ланнівській територіальній громаді внутрішньо скоординовані та налаштовані на максимальне використання наявних можливостей впливу на економічну активність в громаді, соціальні процеси, що в ній відбуваються, екологічний стан навколишнього середовища;

- для залучення мешканців до вирішення проблем місцевого розвитку активно використовується інструментарій «бюджету участі», різноманітні громадські дорадчі органи, інші види активізації місцевого населення. Відчуваючи, що до неї дослухаються, активна частина громадськості проявляє високий рівень готовності допомагати у реалізації важливих проєктів місцевого розвитку, в громаді існує активний волонтерський рух: як у сфері допомоги ЗСУ, так і в інших важливих сферах;

- Ланнівська громада активно використовує можливості в умовах поступового суспільно-економічного розвитку шляхом повноцінного використання наявного потенціалу підтримки сильних сторін громади із використанням зовнішніх можливостей;

- громада здійснює інвентаризацію земель та формує портфель привабливих інвестиційних пропозицій, активно просуваючи їх на інвестиційні ринки. Ланнівська громада поступово формує імідж як інвестиційно привабливої території, залучає стратегічних інвесторів у перспективній галузі економіки та сільського господарства. В громаді започатковуються нові види бізнесу, зокрема з високою доданою вартістю, зростає рівень доходів населення, що поживляє внутрішній ринок;

- покращення інвестиційної привабливості території громади, підвищення економічної активності місцевого малого і середнього бізнесу, створення нових робочих місць, інфраструктурні проєкти, реалізовані місцевою владою призводять до скорочення міграції населення за межі громади;

- в громаді сформовано ефективну освітню мережу закладів шкільної, дошкільної та позашкільної освіти. Завдяки фінансовій підтримці міжнародних фондів, власним ресурсам

вдається підвищити їхнє матеріально-технічне забезпечення, рівень задоволеності мешканців з користування освітніми послугами зростає.

У випадку правдивості в майбутньому припущень, визначених в рамках оптимістично-проактивного сценарію для Ланнівської територіальної громади, **результати його реалізації** матимуть такий вигляд:

- допомога з боку місцевої влади може відбуватися у спільній підготовці проектів з переробки сільськогосподарської продукції для реалізації її на території Ланнівської громади та регіону, створення робочих місць, що сприятиме не тільки державної підтримки, але й залучення інвестиційних коштів аграрний сектор, розбудова спроможностей для формування фермерських підприємств з високою доданою вартістю, що охоплює виробництво сільськогосподарської продукції, її переробку, зберігання доступ до вигідних ринків збуту.

Реалістично-модернізаційний сценарій дозволяє адаптуватися громаді до наявних умов і забезпечити певний розвиток навіть під час війни. Сільські громади мають нижчу спроможність генерувати доходи, порівняно з міськими громадами, а в період війни їх фінансова спроможність ще більше падає. Українські війська стримують та поступово відвоюють захоплені території, проте мобілізація кожен раз посилюється і громади відчують брак фахівців-чоловіків.

Базові припущення в рамках реалістично-модернізаційного сценарію у **національному вимірі**:

- перелаштування бюджету держави на фінансування армії та військово-промислового комплексу, реальні реформи відбуваються повільно, так само неквапливо іде боротьба з корупцією. Курс гривні нестабільний, підтримується міжнародними кредитами та інтервенціями НБУ на валютному ринку;

- прямі іноземні інвестиції, вітчизняний капітал інвестуються ближче до західного кордону України та в Києві, створюючи певні диспропорції в регіональному розвитку;

- продовжуються точкові руйнування енергетичної інфраструктури, в умовах підвищення тарифів на електроенергію, підвищується рівень заборгованості населення за житлово-комунальні послуги, але за допомогою програм міжнародної технічної допомоги вдається в цілому стабілізувати систему енергопостачання;

- через точкові руйнування індустріального потенціалу півдня, центру та сходу України спостерігається часткова втрата привабливості проживання на півдні і сході країни;

- покриття соціальних видатків суттєво менше компенсуються з державного бюджету з вимогою оптимізації соціальної сфери;

- лівова частка коштів бюджетів усіх рівнів (передусім – місцевого самоврядування) зосереджується на фінансуванні першочергових потреб (захищені статті видатків), допомозі Збройним силам тощо;

- прийнята у період до повномасштабної агресії росії постанова Кабінету міністрів України №590 (зі змінами та доповненнями) продовжує бути актуальною, актуальними залишаються і ті жорсткі обмеження щодо використання бюджетних коштів на капітальні видатки. Це не дозволяє повноцінно вкладати кошти в модернізацію та ремонт соціальної та інженерної інфраструктури в громадах.

Базові припущення для реалістично-модернізаційного сценарію у **місцевому вимірі**:

- незбалансованість доходів і витрат бюджету Ланнівської громади, обмежені бюджетні можливості, що унеможлиблює належне фінансування заходів з модернізації місцевого житлово-комунального господарства;
- більшість населення громади залишається пасивним, посилюється тривожність, втома, небажання впроваджувати зміни, покращувати благоустрій, використовуючи наявні можливості, комфортність життя в громаді залишається на тому самому рівні;
- рівень завантаженості закладів середньої освіти Ланнівської громади і надалі знижується, в результаті чого зростає велике навантаження на місцевий бюджет. Також посилюється дефіцит кваліфікованих педагогічних кадрів, що знижує якість освітніх послуг;
- відновлюється інвентаризація та систематизація даних про територію громади для потреб просторового управління в цілому та розробки комплексного плану території зокрема, хоча виникають труднощі з фінансуванням цих робіт;
- місцевий бізнес адаптувався до умов воєнного часу, проте вийти на довоєнний рівень не зумів;
- під час війни посилилась координація та об'єднання зусиль в середині громади між мешканцями, керівниками населених пунктів, місцевим бізнесом та мешканцями. Така взаємодія посилює стійкість та витривалість до виживання, сприяє використанню такого резерву вирішення завдань як залучення коштів приватних інвесторів, змішаних форм фінансування, коштів технічної допомоги ЄС, інших міжнародних донорів.

Прогнозовані **результати реалізації** реалістично-модернізаційного сценарію для Ланнівської територіальної громади, будуть такими:

- громада здійснює необхідні дії для життя в умовах війни, реагуючи на поточні ситуації, вдається залучати зовнішні ресурси на реалізацію невеликих проєктів місцевого розвитку, що дозволяє громаді поволі розвиватися;
- за реалізації такого сценарію негативні настрої змінюються на помірковано позитивні, які дозволяють провести оптимізацію соціальної інфраструктури, видатки бюджету громади;
- демографічна ситуація продовжує погіршуватися як і в адміністративному центрі громади так і в інших населених пунктах, спостерігається недостатність робочих місць праці та стабільних джерел доходів для населення громади;
- формування позитивного підприємницького клімату в громаді дозволяє дещо покращити інвестиційну привабливість громади і стабілізувати податкову базу бюджету громади, хоча і на рівні, що не дозволяє самостійно реалізувати інфраструктурні проєкти;
- реалізація місцевих програм значно скорочується в порівнянні з довоєнним рівнем.

Розділ 4. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Ставши на стежку стратегічного планування, Ланнівська громада зайняла тим самим активну позицію у формуванні власного майбутнього, яке повинно реалізуватися саме за оптимістично-проактивним сценарієм. Такий сценарій дозволить сформулювати стратегічне бачення її розвитку – майбутній бажаний стан громади, до якого вона прагне, реалізуючи заплановану діяльність. Бачення виступає інтегруючим чинником, як на етапі планування, так і на етапі впровадження Стратегії. Досягнення стану, описаного в баченні – це найбільш віддалена мета, до якої прямує громада, здобуваючи чергові цілі.

Місцева влада та мешканці Ланнівської громади готові докласти зусилля з метою активного впливу на своє майбутнє і прагнуть досягнути такого бачення розвитку громади:

У 2027 р. **Ланнівська територіальна громада** є важливим агропромисловим та інвестиційним центром Полтавщини. Транспортна доступність, сприятливе розташування по відношенню до великих регіональних центрів, ефективно задіяні місцеві ресурси та добре освічені, підприємливі мешканці посилюють економічну привабливість та забезпечують розвиток економіки, створюючи нові робочі місця.

Розширюється діяльність територіальної громади як центру високоякісних комерційних та публічних послуг, що позитивно впливає на рівень привабливості території як місця проживання. Прогнозоване фінансове становище та належна співпраця місцевого самоврядування з представниками приватного сектору дозволяють здійснювати інвестиції в інфраструктуру, проекти, спрямовані на побудову функціональних і привабливих громадських просторів, підвищення знань та вмінь жителів, що дозволяє їм розвивати свої таланти і захоплення та покращити комфорт життя.

Громада належним чином і свідомо формує зв'язок між економічним зростанням, якістю життя та турботою про навколишнє середовище.

Ланнівська територіальна громада – це адміністративно-територіальна одиниця, де кожен житель має можливість реалізувати свої потреби: робочі місця, самозайнятість, отримати освітні, медичні, культурні, адміністративні послуги, які доступні як в адміністративному центрі, так і в усіх населених пунктах громади.

Розділ 5. СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Визначені в Стратегії пріоритети розвитку впливають з прийнятого бачення розвитку Ланнівської територіальної громади до 2027 року. Ці пріоритети були визначені як найважливіші з огляду на створення ними в довготерміновій перспективі найбільших можливостей для розвитку. Потім було визначено чотири стратегічні цілі (багаторічна перспектива – до 2027 року), з яких впливають оперативні цілі (короткотермінова перспектива – до 2022 року). У процесі актуалізації Стратегії, з врахуванням зовнішніх обставин та досягнутих результатів, кількість стратегічних цілей була скорочена до трьох та сформовані оперативні цілі на 2024-2027 роки (мал. 5.1).

ОСВІТА І ЕКОНОМІКА	ПРОСТІР І СЕРЕДОВИЩЕ	ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ
<i>Стратегічна ціль 1: Конкурентоспроможна і відповідальна економіка</i>	<i>Стратегічна ціль 2: Якісний простір для життя</i>	<i>Стратегічна ціль 3: Ефективне управління місцевою спільнотою</i>
Оперативна ціль 1.1. Система освіти, яка скерована на розвиток інтелектуального капіталу та працевлаштування; Оперативна ціль 1.2. Економічна та інвестиційна активізація території ОТГ.	Оперативна ціль 2.1. Захист природного середовища і підтримання високого рівня безпеки; Оперативна ціль 2.2. Формування привабливих і функціональних публічних просторів.	Операційна ціль 3.1. Ефективна система управління та адміністрації; Оперативна ціль 3.2. Активізація та інтеграція мешканців.

Мал. 28 Система цілей розвитку Ланнівської територіальної громади на 2024-2027 роки

Для досягнення оперативних цілей були визначені відповідні завдання (табл. 5.1). Всі вони разом визначають межі концентрації запланованої фінансової і організаційної діяльності Ланнівської територіальної громади на найближчі роки.

Таблиця 4.1. Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади на 2024-2027 роки

Стратегічна ціль 1. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНА І ВІДПОВІДАЛЬНА ЕКОНОМІКА	
Оперативні цілі	Завдання
1.1. Система освіти, яка скерована на розвиток інтелектуального капіталу та працевлаштування	1.1.1. Сформувати систему мотивації для учнів та педагогів
	1.1.2. Підвищити можливості мобільності для учнів та педагогічних працівників
	1.1.3. Модернізувати освітні та спортивні приміщення закладів освіти
1.2. Економічна та інвестиційна активізація території ТГ	1.2.1. Провести інвентаризацію майна громади
	1.2.2. Розробити сучасну містобудівну документацію
	1.2.3. Сформувати програму підвищення інвестиційної привабливості громади
Стратегічна ціль 2. ЯКІСНИЙ ПРОСТІР ДЛЯ ЖИТТЯ	
2.1. Захист природного середовища і підтримання високого рівня безпеки	2.1.1. Провести капітальні та поточні ремонти доріг
	2.1.2. Упорядкувати поводження з побутовими відходами
	2.1.3. Модернізувати системи водогонів та каналізації
2.2. Формування привабливих і функціональних публічних просторів	2.2.1. Розширити інфраструктуру місць для відпочинку мешканців
	2.2.2. Розширити інклюзивні можливості в проведенні дозвілля
Стратегічна ціль 3. ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВОЮ СПІЛЬНОЮ	
3.1. Ефективна система управління та адміністрації	3.1.1. Створити оптимальні умови праці для апарату управління громадою
3.2. Активізація та інтеграція мешканців	3.2.1. Підвищити рівень залученості в громадську діяльність
	3.2.2. Збільшити кількість спільних заходів для мешканців громади

Детальний план завдань, який описує заходи, що стосуються кожної стратегічної та оперативної цілі, подані у Плані реалізації Стратегії на 2024-2027 роки. Таким чином, він впорядковує виконання завдань у цьому періоді часу з метою досягнення цілей Стратегії.

НАПРЯМ 1:

ОСВІТА І ЕКОНОМІКА

Стратегічна ціль №1:

Конкурентоспроможна і відповідальна економіка

Оперативна ціль 1.1.

Система освіти, яка скерована на розвиток інтелектуального капіталу та працевлаштування

Оперативна ціль 1.2.

Економічна та інвестиційна активізація території ТГ

Обґрунтування та стратегія реалізації:

Перший пріоритетний напрям стосується економіки та освіти, яка відповідає потребам місцевої економіки і ринку праці, а стратегічна ціль в його рамках – це конкурентоспроможна і відповідальна економіка. Зміцнення економічної позиції ТГ допоможе у майбутньому забезпечити стабільність публічних фінансів, гарантуватиме ефективне розв'язання соціальних проблем і задоволення потреб мешканців і мешканок.

Вирішальне значення для втілення у життя даної Стратегії, як і різної іншої діяльності, спрямованої на розвиток, має людський чинник – люди зі своїми знаннями, уміннями і досвідом. **Оперативна ціль 1.1 спрямована на розвиток інтелектуального капіталу та працевлаштування.**

Працездатне населення громади станом на 01.01.2023 р. становило 4458 осіб, тобто 63,1% від населення громади. Для підтримки подальшого розвитку економіки та уникнення виїзду мешканців з громади, важливо формувати якісні освітні послуги та можливості працевлаштування. На даний час, враховуючи низьку наповнюваність закладів освіти, а також несприятливу демографічну ситуацію, в громаді створено опорний заклад освіти «Ланнівський ліцей» з метою оптимізації мережі закладів освіти, забезпечення рівного доступу усіх дітей до якісної освіти, раціонального і ефективного використання ресурсів. Загалом освітня мережа з 10-ти закладів формує 53% усіх видатків місцевого бюджету у 2022 р. Також в громаді існує дефіцит кваліфікованих педагогічних кадрів. З огляду на зазначене, актуальними є покращення інфраструктури освітніх закладів з різних джерел, а також заходи підвищення мотивації учнів і педагогічних працівників. В табл. 5.2. подано завдання та потенційні сфери реалізації проєктів в межах оперативної цілі 1.1.

Наявні проблеми та виклики:

- недостатня кількість автобусів для підвезення учнів та педагогів до навчальних закладів;
- низька мотивація учнів та працівників навчальних закладів;
- недостатнє забезпечення навчальних закладів мультимедійним обладнанням;
- спортивні та ігрові об'єкти закладів освіти потребують ремонту та нового оснащення;
- застаріле обладнання у харчоблоках навчальних закладів.

Таблиця 5.2. Потенційні сфери реалізації оперативної цілі 1.1. Система освіти, яка скерована на розвиток інтелектуального капіталу та працевлаштування

Завдання	Потенційні сфери реалізації проєктів
1.1.1. Сформувати систему мотивації для учнів та педагогів	<ul style="list-style-type: none"> • Створення умов для мотивації та розвитку педагогів громади, підвищення престижності праці вихователя та вчителя • Встановлення відзнак кращим учням.
1.1.2. Підвищити можливості мобільності для учнів та педагогічних працівників	<ul style="list-style-type: none"> • Забезпечення можливості підвезення дітей та працівників до освітніх закладів, які розташовані на території громади.
1.1.3. Модернізувати освітні та спортивні приміщення закладів освіти	<ul style="list-style-type: none"> • Встановлення ігрового обладнання на майданчиках освітніх закладів, зокрема ЗДО • Забезпечення сучасним мультимедійним обладнанням навчальні кабінети та ігровим обладнанням - дошкільні заклади • Приведення до стандартів НАССР харчоблоки закладів освіти • Ремонт спортивного залу ЗОШ в с. Ланна.

Очікувані результати:

- Розроблена методика визнання досягнень та нагородження кращих учнів;
- Куплені 3 автобуси задовольняють потреби у довозенні 280 учнів та педагогічних працівників;
- Встановлене ігрове обладнання для ЗДО, зокрема, орієнтовно 8-12 одиниць ігрового обладнання;
- Встановлене сучасне мультимедійне обладнання та ігрове обладнання в 2-ох ЗДО, зокрема: ЗДО (8 комплектів мультимедійного обладнання); ЗЗСО (30 комплектів мультимедійного обладнання); 5 STEM-лабораторій; 7 комплектів обладнання для фізкультури та предмету «Захист України» (2 тири).
- Наявна документація відповідно до стандартів НАССР харчоблоків закладів освіти;
- Оновлене технологічне обладнання харчоблоків - в кожному з 6-ох харчоблоків: холодильні камери, блендери, м'ясорубки, посуд, жарові шафи.
- Оновлення та поліпшення усіх елементів спортивного залу (площа 300 кв.м.): заміна / реставрація 4-ох вікон, 1-х дверей, побілка стін, встановлення металевих шаф для одягу, гантельного ряд, каримати, шведська стінка, бруси стаціорані регульовані.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- рівень задоволення освітніх потреб мешканців і мешканок громади;
- кількість шкіл громади у ТОП-20 рейтингу шкіл Полтавської області за результатами ЗНО/НМТ

Оперативна ціль 1.2. стосується економічної та інвестиційної активізації території ТГ.

Ланнівська сільська територіальна громада об'єднує 11 сільських населених пунктів. Чинними генеральними планами забезпечені не всі населені пункти громади. Актуалізовано Генеральні плани с.Ланна, с. Куми, с. Чалівка, с. Коржиха, а інші населені пункти громади або не мають генерального плану, або мають застарілі, затверджені ще до 1990 року. Від часу створення Ланнівської громади в оновленому форматі проведено чимало робіт по землеустрою та виготовленню містобудівної документації, проте відсутній Комплексний план просторового розвитку. Щодо економічного розвитку громади, то на її території зареєстровано 62 суб'єктів господарювання, кількість юридичних осіб – 51, 142 ФОП станом на 2022 р. Діяльність основних підприємств-роботодавців для населення громади зосереджена у сфері сільського господарства та державного управління. Проте питання створення нових робочих місць є дуже актуальним.

Враховуючи вищенаведене, важливими в громаді є доопрацювання у сфері інвентаризації земель та об'єктів нерухомості, які не використовуються, а могли б стати елементом пропозиції для інвесторів, також активізації інвестицій. Зокрема, це розроблення інвестиційних пропозицій з урахуванням як внутрішніх переваг, так і можливостей післявоєнної відбудови держави. Інформація щодо інвестиційних можливостей повинна бути пропрацьована, оформлена в Інвестиційних паспорт та розміщена на сайті громади.

Наявні проблеми та виклики:

- відсутність систематизованої інформації про інвестиційні можливості у громаді, а також досвіду у представленні такої інформації;
- недостатньо ефективного використання земельно-ресурсного потенціалу громади та об'єктів нерухомості;
- відсутність визначених зон господарської активності в громаді.

Детальніша інформація про сфери реалізації проектів, які забезпечать виконання основних завдань в межах оперативної цілі 1.2., подані в табл. 5.3.

Таблиця 5.3. Потенційні сфери реалізації оперативної цілі 1.2. Економічна та інвестиційна активізація території ТГ

Завдання	Потенційні сфери реалізації проектів
1.2.1. Провести інвентаризацію майна громади	<ul style="list-style-type: none"> • Проведення інвентаризації земель комунальної власності (водного фонду, с/г призначення, територій загального користування) • Інвентаризація та прийняття на баланс ради громади об'єктів нерухомості, які не використовуються, зі створенням на цій базі пропозиції для інвесторів.

1.2.2. Розробити сучасну містобудівну документацію	<ul style="list-style-type: none"> • Розроблення просторової і технічно-фінансової концепції зон господарської активності в ТГ.
1.2.3. Сформувати програму підвищення інвестиційної привабливості громади	<ul style="list-style-type: none"> • Розробка інвестиційного паспорту Ланнівської сільської ради Приведення до стандартів НАССР харчоблоки закладів освіти • залучення місцевих та закордонних інвесторів до Ланнівської ТГ для реалізації проєктів на території громади

Очікувані результати:

- включення земель та об'єктів нерухомості в економічний оборот;
- затверджені текстові та графічні матеріали з питань регулювання планування, забудови та іншого використання території Ланнівської ТГ, наявна містобудівна документація;
- зростання впізнаваності громади та обізнаності про її переваги як місця економічної діяльності серед потенційних інвесторів (розроблений Інвестиційний паспорт; створений розділ на сайті громади про інвестиційні можливості та внесені документи та презентації інвестиційних можливостей громади; створення інформаційного бюлетеня Ланнівської ТГ).

Індикатори виконання оперативної цілі:

- обсяги сплати єдиного податку до місцевого бюджету;
- кількість юридичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності, що зареєстровані на території громади;
- обсяги податкових надходжень до бюджету.

НАПРЯМ 2:

ПРОСТІР І СЕРЕДОВИЩЕ

Стратегічна ціль №2:

Якісний простір для життя

Оперативна ціль 2.1

Захист природного середовища і підтримання високого рівня безпеки

Оперативна ціль 2.2

Формування привабливих і функціональних публічних просторів

Обґрунтування та стратегія реалізації:

Ланнівська ТГ має обмежений людський ресурс, проте, беручи до уваги факт, що на території громади працює чимало осіб, які проживають за її межами, хорошим шансом для

збільшення чисельності населення громади треба вважати її привабливістю як безпечного і облаштованого простору і середовища проживання. Саме тому стратегічною ціллю було обрано **формування якісного простору для життя мешканців громади**.

Інтенсивна економічна діяльність на території громади загрожує формуванню негативно екологічної ситуації. З метою формування приязного для людини середовища життя визначена **оперативна ціль 2.1, яка стосується охорони природного середовища і підтримання високого рівня безпеки**. Зокрема, акцент зроблено на розумному поводженні з твердими побутовими відходами – покращенні їх збору та вивезення. Для ефективної реалізації цього є необхідним спеціалізований автомобіль та побудова сміттєзвалища в с. Нижня Ланна, с. Верхня Ланна. Для безпеки та комфорту мешканців в рамках цієї цілі актуальними є капітальні ремонти та ремонти доріг загального користування та доріг в окремих населених пунктах. Необхідним є і ремонт каналізаційної мережі, що підвищить надійність водовідведення стоків мешканців та дозволить уникнути аварійних ситуацій, які загрожують забрудненню навколишнього середовища. Ще одним важливим питанням для вирішення в громаді є водопровідні мережі в с. Федорівка, с. Климівка, с. Ланна, які прокладені ще в 70-х роках минулого століття і потребують капітального ремонту, реконструкції.

Наявні проблеми та виклики:

- дороги загального користування потребують капітального ремонту;
- необхідність придбання автомобіля для вивезення твердих побутових відходів;
- висока зношеність кількох водогонів громади;
- застаріла каналізаційна мережа.

Потенційні сфери реалізації оперативної цілі 2.1. подані в табл. 5.4.

Таблиця 5.4.. Потенційні сфери реалізації оперативної цілі 2.1. Захист природного середовища і підтримання високого рівня безпеки.

Завдання	Потенційні сфери реалізації проєктів
2.1.1. Провести капітальні та поточні ремонти доріг	<ul style="list-style-type: none"> • Капітальний ремонт дороги загального користування обласного значення с. Верхня Ланна – с. Нижня Ланна – с. Федорівка на ділянці від с. Верхня Ланна до с. Нижня Ланна. • Капітальний ремонт дороги загального користування обласного значення с. Верхня Ланна – с. Нижня Ланна – с. Федорівка на ділянці від с. Нижня Ланна до с. Федорівка • Поточний ремонт дорожнього покриття в населених пунктах.
2.1.2. Упорядкувати поводження з побутовими відходами	<ul style="list-style-type: none"> • Придбання спеціалізованого автомобіля для збору і вивезення твердих побутових відходів з пресом • Облаштування майданчиків для збору твердих побутових відходів • Побудова сміттєзвалища в населених пунктах громади с. Нижня Ланна, с. Верхня Ланна.
2.1.3. Модернізувати системи водогонів та каналізації	<ul style="list-style-type: none"> • Проведення капітального ремонту водогонів в с. Федорівка.

	<ul style="list-style-type: none"> • Проведення капітального ремонту водогонів в с. Климівка • Проведення капітального ремонту каналізаційної мережі в с-щі Ланна.
--	--

Очікувані результати:

- Капітально відремонтована дорога загального користування обласного значення с. Верхня Ланна – с. Нижня Ланна – с. Федорівка на ділянці від с. Верхня Ланна до с. Нижня Ланна;
- Капітально відремонтована дорога між двома населеними пунктами громади загального користування обласного значення с. Верхня Ланна – с. Нижня Ланна – с. Федорівка на ділянці від с. Нижня Ланна до с. Федорівка;
- Проведений поточний ремонт дорожнього покриття в населених пунктах громади в с-щі Ланна, с. Климівка, с. Федорівка, с. Нижня Ланна;
- Придбаний сміттевоз, що забезпечує збір та вивезення твердих побутових відходів у орієнтовно 9-ох населених пунктах ТГ; встановлені по 2 майданчики для збору сміття в с. Ланна, с. Куми, с. Федорівка, с. Климівка та по 1-му майданчику в с. Нижня Ланна та с. Верхня Ланна;
- Побудоване сміттєзвалище, орієнтовною площею 3,02 га.;
- Відремонтовані водогони.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- рівень задоволення мешканців і мешканок громади станом доріг;
- рівень зношення водогонів;
- частка домогосподарств, які уклали договори на вивезення ТПВ.

Оперативна ціль 2.2 стосується створення привабливих і функціональних публічних просторів, які би сприяли привабливості території громади як місця проживання.

Зокрема, передбачається створення паркових зон в Ланні і Нижній Ланні, облаштування стадіону в с. Ланна. Це сприятиме охороні навколишнього середовища, бережному ставленню до довкілля, покращенню мережі суспільного простору, формуванню здорового способу життя та безпечному відпочинку. Культурна складова розвитку залишиться вразливою через невідповідність матеріально-технічної бази установ культури сучасним вимогам. Зокрема, планується оновлення звукового та світлового обладнання в Будинку культури. Враховані також інтереси осіб з інвалідністю в громаді, для яких заплановане відкриття центру дозвілля.

Наявні проблеми та виклики:

- недостатня кількість місць для дозвілля мешканців;
- актуальне оновлення застарілого та/ або несправного звукового та світлового обладнання закладів культури;

- відсутність інклюзивних місць для дозвілля.

Потенційні сфери реалізації оперативної цілі 2.2. подані в табл. 5.5.

Таблиця 5.5. Потенційні сфери реалізації оперативної цілі 2.2. Формування привабливих і функціональних публічних просторів

<i>Завдання</i>	<i>Потенційні сфери реалізації проектів</i>
2.2.1. Розширити інфраструктуру місць для відпочинку мешканців	<ul style="list-style-type: none"> • Облаштування зон відпочинку в с-щі Ланна в прибережній зоні ставків • Створення паркової зони в с. Нижня Ланна • Облаштування стадіону в с. Ланна • Оновлення звукового та світлового обладнання.
2.2.2. Розширити інклюзивні можливості в проведенні дозвілля	<ul style="list-style-type: none"> • Створення центру дозвілля для людей з інвалідністю.

Очікувані результати:

- Облаштоване сучасне, комфортне та безпечне місце відпочинку (площею 1500 кв.м.);
- Облаштована паркова зона в с. Нижня Ланна (площею 1,5 га);
- Зростання кількості мешканців, які потребували, але раніше не користувалися послугами дозвілля, а з появою закладу дозвілля для людей з інвалідністю, почали користуватися послугами.
- Збільшення кількості спортивних заходів, враховуючи покращену інфраструктуру стадіону.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- рівень задоволення культурних потреб мешканців і мешканок громади;
- рівень задоволення сферою відпочинку та дозвілля мешканців і мешканок громади.

НАПРЯМ 3:

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

Стратегічна ціль №3:

Ефективне управління місцевою спільнотою

Оперативна ціль 3.1.

Ефективна система управління та адміністрації

Оперативна ціль 3.2.

Активізація та інтеграція мешканців

Обґрунтування та стратегія реалізації:

Третій пріоритетний напрям стосується публічного управління місцевою громадою, а **стратегічною ціллю є ефективне управління громадою**. Створення об'єднаної громади пов'язане з низкою переваг, основні серед яких – самоврядність та автономність, можливість ухвалювати рішення про власний розвиток, більші фінансові можливості. Однак, водночас це величезний виклик для працівників органу місцевого самоврядування, які беруть на себе зовсім нові обов'язки і зобов'язання, які їм ще й доведеться виконувати у зовнішньому середовищі, що дуже динамічно змінюється. Ефективне управління розвитком громади стане можливим тільки завдяки ефективним виконавчим органам і співпраці з усіма учасниками місцевого соціально-економічного життя.

Оперативна ціль 3.1 спрямована на підвищення якості функціонування адміністративно-управлінського апарату у відповідь на нові виклики, які стоять перед органами місцевого самоврядування і їх працівниками. Підвищенню якості і доступності послуг, які надаються мешканцям, сприятиме, забезпечення відповідних умов праці для працівників сільської ради, зокрема, набуття власного приміщення сільської ради, обладнання кабінетів сучасною технікою та меблями. Це дозволить також розширити спектр і доступність адміністративних послуг, які надаються місцевим мешканцям та бізнесу. Також для реалізації оперативної цілі 3.1. важливим на даний час в громаді є розроблення Комплексного плану просторового розвитку території та впровадження системи електронного погосподарського обліку.

Наявні проблеми та виклики:

- відсутність власного приміщення сільської ради, недостатність площі для реалізації повного спектру послуг;
- відсутність Комплексного плану просторового розвитку;

- відсутність системи електронного погосподарського обліку.

Потенційні сфери реалізації оперативної цілі 3.1. подані в табл. 5.6.

Таблиця 5.6. Потенційні сфери реалізації оперативної цілі 3.1. Ефективна система управління та адміністрації

Завдання	Потенційні сфери реалізації проектів
3.1.1. Створити оптимальні умови праці для апарату управління громадою	<ul style="list-style-type: none"> • Переобладнання приміщення старого стаціонару під адмінбудівлю • Розроблення Комплексного плану просторового розвитку території Ланнівської сільської ради • Впровадження системи електронного погосподарського обліку.

Очікувані результати:

- Переобладнане приміщення старого стаціонару на адмінбудівлю;
- Формування нових проектів та можливостей, враховуючи Комплексний план просторового розвитку території громади;
- Пришвидшення процесів господарського обліку завдяки впровадженню системи господарського обліку.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- рівень задоволення роботою органу місцевого самоврядування.

*Оперативна ціль 3.2 концентрується на **формуванні, розвитку та зміцненні соціального капіталу** шляхом інтеграції мешканців. Необхідним є спільний пошук нетипових методів розв'язання проблем, що стоять перед громадою та встановлення партнерських відносин між владою і молоддю. Спільна громадська активність мешканців і мешканок, їхня енергія, ідеї і залучення в життя громади – це ключові чинники успіху в подальшому розвитку громади. Широка громадська участь має принести усім зацікавленим сторонам користь – як окремим мешканцям, так і формалізованим та ініціативним групам, місцевій владі й усій спільноті. Тому заплановано низку заходів для активізації та інтеграції мешканців і мешканок до процесів розвитку, до прикладу, спільне відзначення Дня громади, впровадження громадського бюджету (бюджету участі), створення Молодіжної ради громади та створення Школи громадського активіста, волонтера.*

Наявні проблеми та виклики:

- практично відсутнє залучення молоді до громадської діяльності в громаді;
- низька активність громадян у вирішенні суспільних і господарських проблем;
- недостатній рівень знань та відсутність практичної інформації у громадських активістів про можливості активізації громадян для розвитку громади.

Детальніша інформація про можливі заходи для реалізації оперативної цілі 3.2. подані в табл. 5.7.

Таблиця 5.7. Потенційні сфери реалізації оперативної цілі 3.2. Активізація та інтеграція мешканців

<i>Завдання</i>	<i>Потенційні сфери реалізації проектів</i>
3.2.1. Підвищити рівень залученості в громадську діяльність	<ul style="list-style-type: none"> • Впровадження громадського бюджету (бюджету участі) • Створення Молодіжної ради громади • Школа громадського активіста, волонтера
3.2.2. Збільшити кількість спільних заходів для мешканців громади	<ul style="list-style-type: none"> • Проведення "Дня громади"

Очікувані результати:

- Впроваджений Громадський бюджет та активна участь громадян в його формуванні;
- Створена та функціонує Молодіжна рада громади;
- Заплановане і щорічно проводиться «День громади»;
- Створена Школа громадського активіста, волонтера.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- обсяги залучених грантів у місцевий розвиток;
- кількість місцевих громадських організацій

Узгодженість стратегії з державними та регіональними стратегічними документами

Система стратегічного планування в Україні базується на координації процесів стратегічного планування на центральному, регіональному та місцевому рівнях. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки є основним планувальним документом для реалізації секторальних стратегій розвитку, координації державної політики у різних сферах, досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини, єдності держави, сталого розвитку історичних населених місць та збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього та майбутніх поколінь українців.

Дана Стратегія розроблена відповідно до Цілей сталого розвитку України до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30.09.2019 № 722. При розробці Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади враховані ключові аспекти Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Стратегічні напрямки розвитку Ланнівської територіальної громади також сформовані відповідно до генеральних напрямків (цілей) Стратегії розвитку Полтавської області на період 2021 – 2027 років.

Реалізація Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади до 2027 року сприятиме виконанню державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки та Регіональної стратегії розвитку (Стратегії розвитку Полтавської області) на період 2021 – 2027 років.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки проведено у таблиці 5.8.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади Регіональної стратегії розвитку Стратегії розвитку Полтавської області на період 2021 – 2027 років проведено у таблиці 5.9.

Таблиця 5.8. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки

Стратегічні та оперативні цілі ДСРР на 2021- 2027 роки	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади на 2024-2027 роки								
	I. Конкурентоспроможна і відповідальна економіка	1.1. Система освіти, яка скерована на розвиток інтелектуального капіталу та працевлаштування	1.2. Економічна та інвестиційна активізація території ОТГ	II. Якісний простір для життя	2.1. Захист природного середовища і підтримання високого рівня безпеки	2.2. Формування привабливих і функціональних публічних просторів	III. Ефективне управління місцевим спільнотою	3.1. Ефективна система управління та адміністрації	3.2. Активізація та інтеграція мешканців
I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах									

1.1. Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста)									
1.2. Збереження навколишнього природного середовища та стале використання природних ресурсів, посилення можливостей розвитку територій, які потребують державної підтримки (макро- та мікрорівень)									
1.3. Створення умов для реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях в український простір									
1.4. Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів									
1.5. Формування єдиного освітнього, інформаційного, культурного простору в межах всієї території України									
1.5. Ефективне використання економічного потенціалу культурної спадщини для сталого розвитку									
II. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів									
2.1. Розвиток людського капіталу									
2.2. Сприяння розвитку підприємництва, підтримка інтернаціоналізації бізнесу у секторі малого та середнього підприємництва									
2.3. Підвищення інвестиційної привабливості територій, підтримка залучення інвестицій									
2.4. Сприяння впровадженню інновацій та зростанню технологічного рівня регіональної економіки, підтримка інноваційних підприємств та стартапів									
2.5. Сталий розвиток промисловості									
III. Розбудова ефективного багаторівневого врядування									
3.1. Формування ефективного місцевого самоврядування та органів державної влади на новій територіальній основі									
3.2. Формування горизонтальної та вертикальної координації державних секторальних політик та державної регіональної політики									
3.3. Побудова системи ефективного публічного інвестування на всіх рівнях врядування									

3.4. Розбудова потенціалу суб'єктів державної регіональної політики													
3.5. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидія домашньому насильству та дискримінації													
3.6. Розбудова системи інформаційно-аналітичного забезпечення та розвиток управлінських навичок для прийняття рішень, що базуються на об'єктивних даних та просторовому плануванні													

Таблиця 5.9. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади до 2027 року Регіональної стратегії розвитку Полтавської області на період 2021 – 2027 років

<i>Стратегічні та оперативні цілі Регіональної стратегії розвитку Полтавської області на період 2021 – 2027 років</i>	<i>Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади на 2024-2027 роки</i>								
	I. Конкурентоспроможна і відповідальна економіка	1.1. Система освіти, яка сфокусована на розвиток інтелектуального капіталу та працевлаштування	1.2. Економічна та інвестиційна активізація території ОТГ	II. Якісний простір для життя	2.1. Захист природного середовища і підтримання високого рівня безпеки	2.2. Формування привабливих і функціональних публічних просторів	III. Ефективне управління місцевим спільнотою	3.1. Ефективна система управління та адміністрації	3.2. Активізація та інтеграція мешканці
I. Висока якість життя, комфортні і безпечні умови та добробут									
1.1. Здорове населення області з максимальною тривалістю активного періоду життя									
1.2. Універсальна система соціального захисту населення та безпечні умови життя									
1.3. Сучасний освітній простір як базис для задоволення потреб суспільства та економіки, підвищення правової культури населення									
II. Збалансована інноваційна конкурентоспроможна економіка									
2.1. Інноваційний та науковий розвиток економіки області на основі смарт спеціалізації									
2.2. Ефективна бізнес та інвестиційна інфраструктура, активізація інвестиційної діяльності									
2.3. Сталий розвиток креативних індустрій, культури та туризму									

Продовження табл. 5.9.

III. Ефективне управління просторовим розвитком, забезпечення балансу екосистем та охорона довкілля									
3.1. Формування єдиного простору високого рівня життя									
3.2. Інфраструктурний розвиток територій та пріоритетна увага сільській місцевості									
3.3. Раціональне та екологічнобезпечне господарювання									
3.4. Збереження та відтворення якості довкілля									

Розділ 6. ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ, ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Система впровадження Стратегії

Інституціональну структуру системи впровадження, моніторингу, оцінювання та актуалізації Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади на 2019-2027 роки формують:

- Голова Ланнівської сільської ради;
- Ланнівська сільська рада;
- орган, відповідальний за реалізацію Стратегії;
- підрозділи виконкому Ланнівської сільської ради та підпорядковані їй установи;
- виконавці завдань та їх партнери, визначені у Плані реалізації.

Організаційний рівень

З метою забезпечення результативності та ефективності виконання завдань рекомендується створення органу з управління реалізацією Стратегії.

Цей орган формуються розпорядженням Голови громади, а до його складу запрошуються працівники сільської ради та підпорядкованих їй закладів, а також представники різних соціальних груп, на зразок того, як було сформовано Робочу групу з розробки Стратегії. Орган з управління реалізацією Стратегії очолює сільський голова.

Обсяг компетенцій даного органу повинен охоплювати:

- координацію співпраці з іншими публічними установами, громадськими організаціями та підприємствами;
- пошук партнерів для виконання завдань, визначених у Стратегії;
- створення та збір пропозицій щодо нових завдань від вигодонабувачів (зацікавлених сторін) та партнерів по виконанню завдань;
- пошук нових джерел фінансування виконання запланованих завдань;
- гармонізацію виконання завдань, записаних в Стратегії, з іншими планувальними документами (зокрема, програмою/планом соціально-економічного розвитку громади, бюджетом сільської ради, генеральними планами і т.п.);
- підготовку звітів з реалізації Стратегії (зокрема, звітів на основі аналізу показників) на потреби моніторингу та оцінювання, а також інших звітів на потреби стратегічного планування та управління;
- співпрацю з Головою та Радою Громади в рамках процесу актуалізації змісту Стратегії;
- виконання завдань, пов'язаних з інформуванням широкої громадськості про Стратегію та її популяризацією.

Всі партнери, які задіяні в процесі виконання завдань та реалізації проектів, визначених в Стратегії, повинні активно співпрацювати між собою, а також з органом, в функціональні обов'язки якого входить управління реалізацією Стратегії. Орган з управління реалізацією Стратегії повинен узгоджувати конкретні засади виконання певного завдання/завдань з відповідною установою громади або підрозділом виконкому, який згідно з текстом Стратегії, є відповідальним за виконання цього завдання/завдань.

За організацію роботи Органу з управління реалізацією Стратегії, збір і аналіз інформації про стан виконання Стратегії, збір і аналіз інформації про стан досягнення індикаторів Плану заходів, узагальнення інформації для формування звітів про результати проведення моніторингу реалізації Стратегії, про результати проведення моніторингу Плану заходів з реалізації Стратегії, а також формування пропозицій щодо внесення змін (актуалізації) Стратегії відповідає фінансовий відділ Ланнівської сільської ради.

Процес реалізації Стратегії здійснюється на основі Плану заходів з її реалізації.

План заходів з реалізації Стратегії розвитку територіальної громади розробляється строком на чотири роки (на 2024 – 2027 роки), з урахуванням пріоритетів, що визначені Державною стратегією регіонального розвитку України та відповідною регіональною стратегією розвитку та складається із організаційних заходів і проектів місцевого (регіонального) розвитку, місцевих програм розвитку, відповідно до завдань, основою для яких є стратегічні та оперативні цілі, визначені Стратегією розвитку громади.

Проект Плану заходів подається на затвердження сільській раді одночасно із проектом Стратегії або не пізніше ніж через 3 місяці після затвердження Стратегії.

Підготовка Плану заходів, контроль за станом та строками виконання здійснюється виконавчим комітетом сільської ради, а контроль за цільовим використанням коштів – головними розпорядниками коштів.

Діяльність з виконання завдань повинна забезпечуватися належним фінансуванням, відповідно, вона вимагає координації на рівні бюджету громади.

Методологічний рівень

Важливу роль в методологічній підтримці органу, відповідального за управління реалізацією Стратегії, та Голови відіграє Рада громади.

Зокрема до її завдань належать:

- гарантування досягнення передбачених Стратегією стратегічних і операційних цілей;
- оцінювання відповідності Стратегії до умов зовнішнього середовища та актуальних потреб громади, можливостей її розвитку;
- прийняття рішень щодо ймовірної актуалізації Стратегії.

Громадський рівень

Громадський рівень охоплює пропаганду завдань Стратегії серед мешканців і мешканок та інших зацікавлених сторін, а також заохочення останніх до участі в їх виконанні. Метою просування Стратегії є інформування якомога більшої кількості учасників, зацікавлених сторін та потенційних партнерів про напрями діяльності, передбачені Стратегією.

Запропонована діяльність, зокрема, охоплює:

- організацію внутрішніх зустрічей для всіх працівників органу місцевого самоврядування, на яких документ буде обговорено та пояснено;
- розробку короткого інформаційно-пропагандистського матеріалу, в якому представляється зміст Стратегії;
- поширення серед широкого загалу такого матеріалу разом із кінцевою повною версією документу або окремо;
- організацію публічних зустрічей, метою яких є популяризація ідей Стратегії;
- інтерв'ю влади громади для місцевих і регіональних засобів масової інформації.

Моніторинг, оцінювання і актуалізація документу

Основою успішного виконання завдань, спрямованих на досягнення цілей Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади на 2019-2027 роки, є відстеження поступу в їх виконанні, а також здатність реагувати на відмінності між плановими та фактичними показниками. Для цього передбачена процедура моніторингу, оцінювання та актуалізації змісту Стратегії.

Процедура звітування

Система показників (індикаторів) для моніторингу реалізації Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади на 2019-2027 роки подана у Таблиці 6.1.

Звіт про результати проведення моніторингу реалізації Стратегії готує орган з управління реалізацією Стратегії. Узагальнення та формування його тексту здійснює фінансовий відділ Ланнівської сільської ради. Голова органу з управління реалізацією Стратегії в термін не пізніше одного місяця після закінчення звітного періоду представляє його на розгляд сесії сільської ради. Повний текст звіту підлягає обов'язковому розміщенню на офіційному веб-сайті сільської ради.

Звіт про результати проведення моніторингу реалізації Стратегії включає узагальнену таблицю у формі згідно додатку 12 до Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265¹, та висновки у вигляді аналітичної довідки.

Моніторинг виконання Плану заходів з реалізації Стратегії здійснюється двічі на рік на основі відстеження виконання визначених індикаторів результативності впровадження кожного проєкту місцевого розвитку.

Звіт про результати проведення моніторингу Плану заходів з реалізації Стратегії включає узагальнену таблицю у формі згідно додатку 13 до Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265, та висновки у вигляді аналітичної довідки.

Оцінювання результатів реалізації Стратегії та Плану заходів проводиться після завершення строку їх реалізації на основі даних звітів проведеного моніторингу та є необхідним етапом для отримання інформації стосовно досягнення очікуваних результатів, їх впливу на стан соціально-економічного розвитку територіальної громади та інформації щодо сталості змін з метою прийняття в подальшому необхідних управлінських рішень та необхідних коригувань.

На основі здійснення оцінювання складається заключний звіт, який містить:

- результати порівняння базових (на початок реалізації Стратегії), прогнозованих цільових (станом на останній період) і фактичних значень показників;
- досягнення запланованих цілей;
- задоволення потреб різних груп заінтересованих осіб;
- наявних незапланованих змін та впливів;

¹ <https://mtu.gov.ua/content/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku.html>

- діяльності, що призвела до змін (зокрема незапланованих);
- ефективності механізмів реалізації Стратегії або ресурсних витрат;
- стійкості результатів Стратегії тощо.

Оцінювання може бути внутрішнім (проводиться виконавцями Стратегії) та зовнішнім (проводиться залученими експертами).

Звіти про оцінювання результатів реалізації Стратегії та Плану заходів готує орган з управління реалізацією Стратегії. Узагальнення та формування їх тексту здійснює фінансовий відділ Ланнівської сільської ради. Голова органу з управління реалізацією Стратегії в термін не пізніше трьох місяців після закінчення періоду реалізації Стратегії та Плану заходів представляє їх на розгляд сесії сільської ради. Крім того, заключні звіти про оцінювання результатів реалізації Стратегії та Плану заходів оприлюднюються на офіційному веб-сайті громади та/або у місцевих засобах масової інформації.

Таблиця 6.1. Система показників для моніторингу стану реалізації Стратегії розвитку Ланнівської сільської територіальної громади на 2019-2027 роки

Стратегія на ціль	Оперативна ціль	Показник	Одиниця вимірювання	Базове значення (2023 р.)	Проміжне значення (2024 р.)	Проміжне значення (2025 р.)	Проміжне значення (2026 р.)	Цільове значення (2027 р.)	Джерело даних
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНА І ВІДПОВІДАЛЬНА ЕКОНОМІКА	1.1. Система освіти, яка скерована на розвиток інтелектуального капіталу та працевлаштування	• Рівень задоволення освітніх потреб мешканців і мешканок громади	% опитаних, які незадоволені якістю навчання в школах	10	9	8	7	5	Результати опитування мешканців і мешканок громади
		• Кількість шкіл громади у ТОП-20 рейтингу шкіл Полтавської області за результатами ЗНО/НМТ	одиниць	0	0	0	1	1	osvita.ua
	1.2. Економічна та інвестиційна активізація території ТГ	• Обсяги сплати єдиного податку до місцевого бюджету	млн. грн.	8,5	9	10	11,5	12,5	Дані ОМС (Звіт про виконання бюджету)
		• Кількість юридичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності, що зареєстровані на території громади	одиниць	204	210	220	240	250	Реєстр суб'єктів господарської діяльності

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЛАННІВСЬКОЇ ТГ НА 2019-2027 РОКИ

		<ul style="list-style-type: none"> Обсяги податкових надходжень до бюджету 	млн грн	78	79	82	88	95	Дані ОМС (Звіт про виконання бюджету)
ЯКІСНИЙ ПРОСТІР ДЛЯ ЖИТТЯ	2.1. Захист природного середовища і підтримання високого рівня безпеки	<ul style="list-style-type: none"> Рівень задоволення мешканців і мешканок громади станом доріг 	% опитаних, які незадоволені станом доріг в громаді	59	52	45	35	30	Результати опитування мешканців і мешканок громади
		<ul style="list-style-type: none"> Рівень зношення водогонів 	%						Дані ОМС (Ланнівське ГСКП, ГСКП "Нижньоланнівське")
		<ul style="list-style-type: none"> Частка домогосподарств, які уклали договори на вивезення ТПВ 	%						Дані ОМС (Ланнівське ГСКП, ГСКП "Нижньоланнівське")
	2.2. Формування привабливих і функціональних публічних просторів	<ul style="list-style-type: none"> Рівень задоволення культурних потреб мешканців і мешканок громади 	% опитаних, які негативно оцінили роботу будинків культури	20	17	14	11	8	Результати опитування мешканців і мешканок громади
		<ul style="list-style-type: none"> Рівень задоволення сферою відпочинку та дозвілля мешканців і мешканок громади 	% опитаних, які незадоволені доступом до місць для відпочинку та дозвілля	30	27	23	19	15	Результати опитування мешканців і мешканок громади
	ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВОЮ СПІЛЬНОТЮ	3.1. Ефективна система управління та адміністрації	<ul style="list-style-type: none"> Рівень задоволення роботою органу місцевого самоврядування 	% опитаних, які незадоволені роботою сільської ради	20	17	12	7	5
3.2. Активізація та інтеграція мешканців		<ul style="list-style-type: none"> Обсяги залучених грантів у місцевий розвиток 	млн грн	0	10	20	30	50	Дані ОМС (Фінансовий відділ)
		<ul style="list-style-type: none"> Кількість місцевих громадських організацій 	одиниць	3	3	4	5	6	Дані ОМС (Керуючий справами виконавчого комітету)

ДОДАТКИ

Додаток А. Соціально-економічний профіль Ланнівської територіальної громади